

Město přátelské k chodcům

Chůze je první věcí, po které touží malé dítě, a poslední schopnost, již se chce vzdát starý člověk. Chůze je stejně přirozená jako dýchání. John Butcher, zakladatel asociace WALK 21, uvádí těmito slovy Mezinárodní chartu chůze, která shrnuje požadavky na přizpůsobení našich měst a obcí potřebám chodců. Jakkoli je chůze přirozená, prospěšná tělu i duchu, jednotlivci i společnosti, v našem současném životním stylu není samozřejmostí. Podmínky pro každodenní pohyb pěšky se naopak spíše zhoršují. Chůze stojí na okraji zájmu politiků i profesionálů, jejichž rozhodnutí mají vliv na to, zda budou lidé chodit pěšky anebo zvolí jiný způsob dopravy. Zatímco automobilový provoz je pečlivě sledován, plánován a realizován, chodcům advokát doposud chyběl. Během posledních let však celosvětově zájem o chůzi vzrůstá. Hojně navštívenou konferenci na toto téma uspořádala v únoru Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity spolu s Nadací Partnerství.

Proč je dnes téma chůze aktuální? Nedostatek pěšího pohybu souvisí s mnoha problémy, kterým naše vyspělá civilizace čelí. Zdravotní stav populace se zhoršuje. Narůstá počet lidí trpících obezitou, roste počet srdečních a kloubních onemocnění. Množství psychických nemocí také souvisí s rychlým životním tempem a neustálým stresem. Přibývá seniorů, jejichž mobilita je omezená. Automobilová doprava ovládá města a ničí jejich životní prostředí jak emisemi, tak i neúměrnými prostorovými a ekonomickými nároky. Také v globálním měřítku v souvislosti s klimatickými změnami a s omezeností přírodních zdrojů je změna systému mobility ve městech nutná.

Kvalitní podmínky pro chůze je třeba systematicky utvářet. Je třeba odstraňovat bariéry v podobě neprostopných areálů a velkých dopravních staveb, které brání pohybu pěších. V myšlení urbanistů a dopravních inženýrů musí chodec zaujmout první místo na žebříčku uživatelů komunikačního systému města. Kvalitní veřejná prostranství a dobře dostupné rekreační zázemí se musí stát součástí systému pěší dopravy, ve vazbě na spolehlivou veřejnou dopravu. Je třeba vytvářet ulice, které mají lidské měřítko a přízemí oživené obchody a kavárnami. Přítomnost chodců v ulicích dotváří živé a bezpečné město. Na rozdíl od motoristů se chodci potkávají, komunikují spolu a mohou se kdykoli zastavit. Nejen že je chůze nejlevnějším způsobem dopravy, ale je dokázáno, že místa, kde se vyskytují chodci, jsou také ekonomicky úspěšná. Pro budoucnost měst je vytvoření lepších podmínek pro pěší jediným možným řešením.

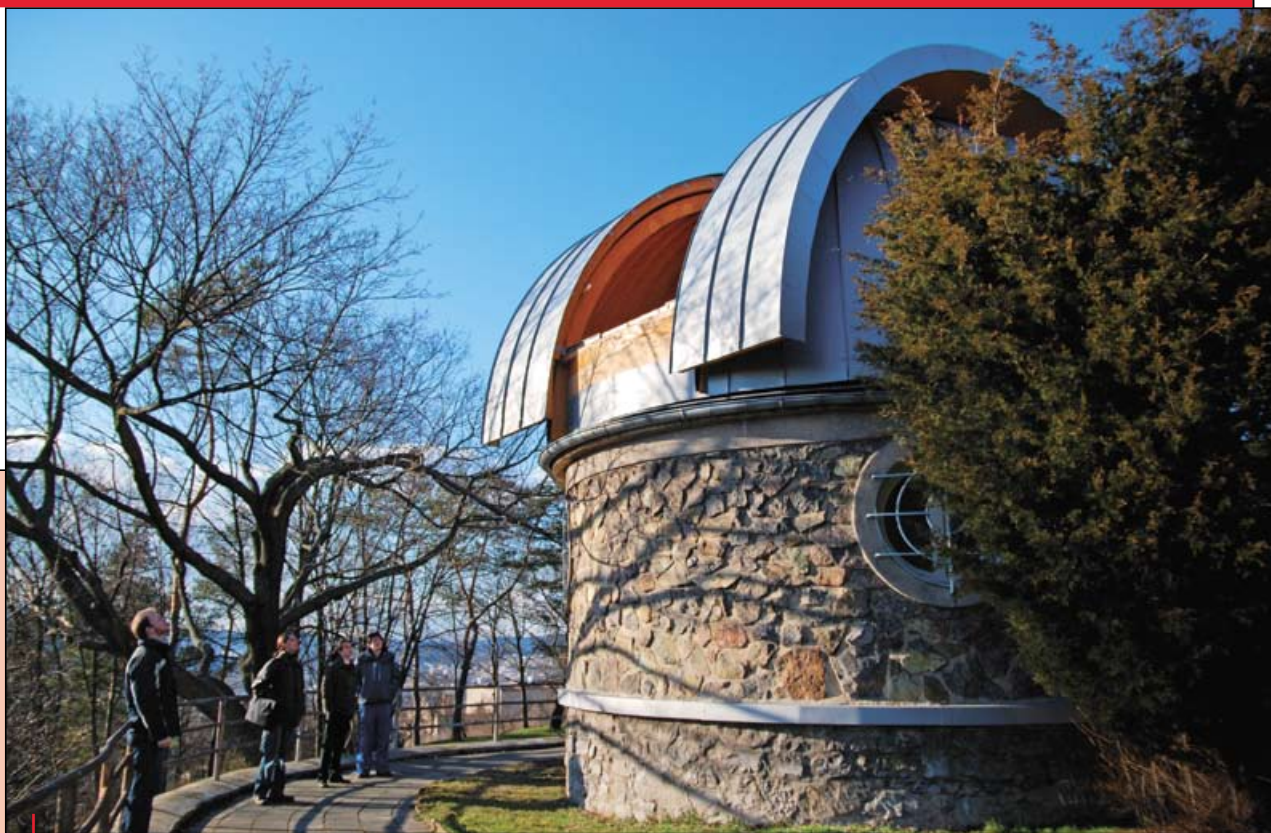
Robert Sedlák,
Nadace Partnerství

Observatoř začne po generální opravě opět sloužit studentům

Observatoř Masarykovy univerzity na Kraví hoře začne po několikaměsíční opravě opět fungovat. Rekonstrukci si vyžádal rostoucí počet studentů, ale také zhoršující se mechanické vlastnosti kopule, která již začala podléhat nepříznivým vlivům povětrnostních podmínek. Vedení Masarykovy univerzity proto rozhodlo o uvolnění částky 3,2 milionů korun na opravu observatoře.

Dosluhující železná kopule byla nahrazena novou dřevěnou. Nově je šterbinu možné otevírat jak ručně, tak za pomoci motorků. Díky synchronnímu otáčení kopule a samotného dalekohledu vznikla robotizovaná observatoř, kterou je možné ovládat přes internet z libovolného místa na zeměkouli. V rámci rekonstrukce, která začala v srpnu 2007, bylo vybudováno také nové sociální zařízení a položena nová krytina na střeše vstupní budovy.

Vedle výzkumu slouží observatoř pro výuku devadesáti studentů bakalářského studijního programu Aplikovaná fyzika a astrofyzika magisterského studijního programu Teoretická fyzika a astrofyzika. Po celou dobu rekonstrukce využívali studenti technické vybavení Hvězdárny a planetária

Nově zrekonstruovaná univerzitní observatoř má plně automatickou, elektronicky ovládanou kopuli a je vybavena dalekohledem, který byl do konce šedesátých let minulého století největší v tehdejších Československu. Foto: Martin Kopáček.

Mikuláše Koperníka, které s observatoří sousedí. Observatoř Masarykovy univerzity byla vybudována podle návrhu stavitele Františka Šotoly v průběhu let 1949 až 1954. V observatoři jsou umístěny dva dalekohledy, re-

fraktor (čočkový dalekohled) o průměru 15 cm a reflektor s průměrem hlavního zrcadla 62 cm, který byl až do roku 1967 největším dalekohledem v tehdejších Československu. Tehdy byl uveden do provozu teleskop Ast-

ronomického ústavu AV ČR v Ondřejově o průměru dva metry. Přesto patří dalekohled univerzitní observatoře MU stále k největším přístrojům svého druhu v České republice.

Tereza Fojtová

Lékaři Fakultní nemocnice Brno provedli unikátní operaci

Brněnská fakultní nemocnice má na kontě nemalý úspěch. Poprvé na jižní Moravě se zde podařilo provést samostatnou operaci technikou rotační aterektomie. Tuto techniku využili internisté Petr Kala a Petr Jeřábek na Pracovišti invazivní a intervenční kardiologie Interní kardiologické kliniky Fakultní nemocnice Brno. Úspěšná operace se uskutečnila 12. února.

Rotační aterektomie je speciální technika umožňující léčbu věnčitých tepen, které jsou postiženy velmi těžkým stupněm aterosklerózy. V těchto případech je v cévách vedle jizevnaté tkáně přítomno i velké množství vápníku, které způsobuje nepružnost věnčité tepny a často i neúspěch běžných postupů léčby.

„Za sebe, za doktora Jeřábka, a věřím, že i za pacienty, mohu prohlásit, že jsme velice spokojeni. A to nejen s vlastními výsledky, ale především s rozšířením našich možností v léčbě pacientů s těžkými projevy ischemické choroby srdeční,“ hodnotí operaci Petr Kala, který zároveň vyučuje na Lékařské fakultě MU.

Laicky je možné si tuto metodu představit jako drobnou frézku s průměrem mezi 1,25 mm a 2 mm, která se otáčí velmi vysokou rychlostí více než 160 tisíc otáček za minutu a „odvrtává“ usazeniny v cévní stěně věnčité tepny. Zvukovým doprovodem se tento výkon velice přibližuje málokdy příjemnému posezení pacientů v křesle zubního lékaře. Na rozdíl od něho je však zákrok na srdeční tepně prakticky zcela nebolestivý a provádí se bez celkového znecitlivění. „Asi nejobtížnějším byl nácvik používané techniky a také fakt, že k tomuto typu výkonu byli indikováni pacienti s velmi těžkým postižením koronárních tepen, u kterých selhala běžně používaná léčba. Ve většině případů se totiž jedná o vysoce rizikové pacienty již po provedené bypassové operaci, u nichž každá nepřesnost nebo komplikace výkonu může mít velmi závažné následky,“ dodává Kala.

Věnčité tepny je možné si představit jako potrubí zásobující srdeční svalovinu okysličenou krví a nezbytnými živinami. V případě, že je toto „potrubí“ zaneseno velkým množstvím vápníku a dalších nečistot, neprochází jím dostatečné množství krve a pacient trpí nejčastěji bolestmi na hrudi nebo dušností. Rotační aterektomie v těchto případech doslova odstraní část aterosklerotického postižení a připraví tak podmínky pro následné ošetření zúženého místa dalšími metodami.

Pracoviště invazivní a intervenční kardiologie je jedním z největších center pro miniinvazivní léčbu pacientů s ischemickou chorobou srdeční v Česku a největším centrem jihomoravského regionu a kraje Vysočina. Je schopno nabídnout tuto léčbu nejen pacientům z fakultní nemocnice, ale i pacientům z jiných center a regionů. Dá se předpokládat, že ročně bude potřeba provedení tohoto výkonu přibližně u třiceti pacientů.

Martin Kopáček

Lékaři Petr Kala a Petr Jeřábek v průběhu operace technikou rotační aterektomie umožňující léčbu věnčitých tepen. Foto: T. Hájek.

V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:

Genetici varují před komerčními testy DNA

str. 3

Nová knihovna v kampusu

str. 4

Uplatnění absolventů MU v praxi

str. 5

Anketa: Studium v zahraničí

str. 9

Fakulta informatiky láká čínské studenty

str. 11

Jak se žije Tibeťanům v indickém exilu

Program rektora na podporu tvůrčí činnosti studentů vyhlásil letos již potřetí rektor MU Petr Fiala. V rámci této soutěže byla realizována celá řada zajímavých projektů. Jedním z těch, které získaly finanční podporu v loňském roce, je projekt s názvem Tibetská společnost v indickém exilu. Jeho řešitelkou je Nikola Karulová, studentka religionistiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity.

Můžete čtenářům představit svůj projekt?

Po roce 1959 mnoho Tibeťanů odešlo do exilu, kde dodnes čekají na to, až se Čína z Tibetu stáhne a oni se budou moci vrátit domů. V Indii jsou však zcela odlišné životní podmínky, jiné hodnoty, jinak nastavená společnost, navíc jiné klima a životní prostředí, než na jaké byli Tibeťané zvyklí doma. Se vším se museli vypořádat a začlenit nové zkušenosti do svého života, ovšem tak, aby při tom neztratili svou identitu. Já pozoruji, jak se jim to daří a co vše pro to dělají. Můj projekt je analýzou změn, jakými tibetská společnost v exilu prošla, jak moc je exil ovlivnil v každodenním životě i na hlubší, strukturální úrovni, a jak s touto změnou sami pracují.

Jak jste se dozvěděla o Programu rektora? V čem vám účast v této soutěži byla užitečná?

Řekla mi o něm spolubydlící náhodou těsně před uzavěrkou přihlášek, jinak by mě asi minul. Grant mi umožnil pokračovat v započaté práci: v Indii mezi Tibeťany jsem strávila několik měsíců už před dvěma lety. Grant finančně podpořil druhou cestu, bez níž bych nemohla pokračovat v přímém studiu tibetské exilové společnosti, a další potřebné materiály. Kromě pomoci v mé práci je užitečná také zkušenost účasti v takové soutěži: možnost nanečisto si vyzkoušet grantovou soutěž, poučit se z případných chyb a získat zkušenosti pro další žádosti.

Listopad a prosinec jste v souvislosti se svým projektem strávila v Indii. Co vám tento pobyt přinesl?

Nebylo to pro mě poprvé, věděla jsem, co mě čeká. Kulturní šok, který je mimochodem mnohem horší při návratu do Evropy, jsem měla již za sebou. Našla jsem nové přátele, kteří mi velice pomohli v mé práci, byla jsem pozvána na tibetskou svatbu a nasbírala další zkušenosti z jiného konce světa, které se mi hodí i doma.

Bylo těžké proniknout do exilové komunity Tibeťanů? Jak jste se vyrovnávala s jazykovou bariérou?

Začala jsem studovat tibetštinu, ale je to složitý jazyk a samozřejmě jsem jej nezvládla natolik, abych byla v komunikaci soběstačná. Většina Tibeťanů, kteří vyrůstali v exilu, mluví výborně anglicky, donedávna byla angličtina vyučovacím jazykem v tibetských školách. Tibeťané, se kterými jsem se setkala, byli velice

„Grant finančně podpořil mou druhou cestu mezi Tibeťany, bez níž bych nemohla pokračovat v přímém studiu tibetské exilové společnosti,“ říká studentka religionistiky Nikola Karulová. Foto: Archiv N. Karulové.

otevření a přátelství, ochotní mi pomoci ve všem, co jsem potřebovala.

Kde bude možné se s výsledky vaší práce seznámit?

Hlavním výstupem mého projektu bude má diplomka. Kromě toho mám v úmys-

lu publikovat článek v časopise Sacra, který vychází při Ústavu religionistiky, případně v jiných odborných periodikách. Jistou část svých závěrů představím na Studentské vědecké konferenci, kterou také pořádá Ústav religionistiky. Martina Hlavatá

Výstava připomíná desáté výročí založení FSS

Deset let existence Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity připomněla výstava fotografií zachycujících přestavbu současného sídla fakulty i fotografické práce jejích studentů. Na vernisáži výstavy se poprvé promítal také film o fakultě autora Davida Kořínka z Katedry mediálních studií a žurnalistiky. Výstavu si mohou zájemci prohlédnout do 24. března.

Výstava má dvě části. První tvoří fotografie, které vytvořili studenti v kurzu fotoreportéra Mladé fronty Dnes Otty Ballona Mierneho Úvod do zpravodajské fotografie v letech 2006 a 2007 ve spolupráci se Syndikátem novinářů

ČR. Jde o celkem šedesát snímků s náměty jako je „život na fakultě“, „studentské ráno“ nebo „portrét“.

Druhá část výstavy představuje fotografie zachycující přestavbu bývalé budovy Lékařské fakulty na stávající

Fakultu sociálních studií. Návštěvníci se mohou těšit na obrázky starých interiérů, kuriózní záběry bagrů v atriu i snímky ze současnosti.

Oslavy desátého výročí založení fakulty potrvají celý rok. V březnu uspořádala fakulta koncert, na němž vystoupil sólista opery Národního divadla v Brně Jurij Gorbunov. V dubnu si fakulta připomene výročí výstavou insignií. V květnu se uskuteční mezinárodní konference, na které budou odborníci hodnotit uplynulých deset let výzkumu v sociálních vědách. Na podzim plánují organizátoři oslav společenské setkání s absolventy. Rok oslav vyvrcholí v prosinci tradičním maškarním studentským plesem.

FSS oficiálně vznikla 1. ledna 1998, ale většina studijních programů, které nabízí, má díky předcházející existenci v rámci Filozofické fakulty dlouhou tradici. Jednotlivé katedry FSS patří svou úrovní k přednějším českým akademickým pracovištím.

-red-

Foto: Magdaléna Pažbausková

muni.cz

Měsíčník Masarykovy univerzity

Ročník 4, březen 2008, vychází 19. 3. 2008
Vydává Masarykova univerzita

NÁKLAD 6 000 ks
EV. Č. MK ČR E 15641
ISSN (tištěná verze) 1801-0806
ISSN (on-line verze) 1801-0814

ŠÉFREDAKTORKA Mgr. Petra Nováková
REDAKCE Bc. David Povolný, Pavla Ondrušková,
Martin Kopáček
FOTOGRAF Ivana Rusková
SAZBA Petr Hrnčíř
GRAFICKÝ NÁVRH Ing. Pavel Jílek
TISK PRINTECO s.r.o.

ADRESA REDAKCE
Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno
tel.: 549 494 086, fax: 549 496 611
e-mail: redakce@rect.muni.cz

REDAKČNÍ RADA
doc. PhDr. Mikuláš Bek, Ph.D. předseda, prorektor,
doc. Ing. Ladislav Janíček, Ph.D., MBA kvestor,
Mgr. Jiří Nantl kancléř, Ing. Markéta Tikalová RMu,
Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D. ESF, Mgr. Radim Šíp, Ph.D. FSpS, prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. PdF,
prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc. FF, doc. PhDr. Markéta Pitrová, Ph.D. FSS, prof. RNDr. Zuzana Došlá, DrSc.
PřF, doc. PhDr. Josef Prokeš, Ph.D. FI, JUDr. Josef Kotásek, Ph.D. PrF, doc. MUDr. Kateřina Kaňková,
Ph.D. LF, Mgr. Tereza Fojtová tisková mluvčí,
PhDr. Václav Štětká, Ph.D., Bc. Jiřina Falková,
MUDr. Martin Pešl

INZERCE Mgr. Vladimír Tůma, tel.: 774 417 081,
e-mail: inzerce@rect.muni.cz
UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA 4. 4. 2008
ON-LINE VERZE <http://info.muni.cz>

REKTOR MASARYKOVY UNIVERZITY VYHLAŠUJE SOUTĚŽ PROGRAM REKTORA NA PODPORU TVŮRČÍ ČINNOSTI STUDENTŮ MU

Pro akademický rok 2008/2009 v následujících kategoriích projektů:

- Podpora vynikajících diplomových prací v oborech zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- Podpora vynikajících diplomových prací v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie
- Podpora vynikajících disertačních prací v oborech lékařství, zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- Podpora vynikajících disertačních prací v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie
- Podpora výzkumné činnosti studentů v oborech lékařství, zdravotnictví, přírodovědy a informatiky
- Podpora výzkumné činnosti studentů v oborech humanitních věd, společenských věd, práva a ekonomie.

Pro akademický rok 2008/2009 nejsou vyhlášována preferovaná témata.

Soutěžní lhůta: 17. 3. 2008–15. 4. 2008
Hodnotící lhůta: 16. 4. 2008–31. 5. 2008

Pravidla soutěže se řídí směnicí rektora č. 10/2007 „Pravidla Programu rektora Masarykovy univerzity na podporu tvůrčí činnosti studentů“.

Přihlášky do soutěže, předkládané na předepsaných formulářích (přílohy směrnice), podává navrhovatel projektu do 15. 4. 2008.

Jsou testy vhodnou formou zkoušení studentů?

Na kvalitu práce pedagogů ve výuce a studentů při přípravě na zkoušky se zaměřila konference, která se konala 27. února na Lékařské fakultě. Žhavé téma diskuzního odpoledne bylo formulováno poněkud provokativně – Jsou testy vhodnou formou zkoušení studentů?

Vztah k písemnému zkoušení je individuální u studentů i u vyučujících. Studenti si například stěžují, že písemný způsob prověřování vědomostí nepodporuje vytváření žádoucího osobnějšího vztahu student – učitel, ani rozvoj komunikačních dovedností a mnohdy i neobjektivně vypovídá o kvalitě studentových vědomostí, hlavně tehdy, když jsou otázky nevhodně a neobratně formulovány.

Průzkum, který si provedli sami studenti napříč všemi ročníky a odbornostmi u šesti set respondentů, ukázal, že jsou akceptovány obě formy, ale preferována je zkouška ústní. Všechna „pro“ (například rovnost podmínek, objektivnost hodnocení, ušetřený čas, uchovaný protokol o zkoušce a tak dále) jsou vyvažována obecně uznávanými přednostmi osobního styku se zkoušejícím. Těmi jsou okamžitá zpětná vazba, eliminace podvádění, možné návodné a doplňující otázky, ale i cvičení ve verbální komunikaci – student musí vytvářet aktivně odpovědi a dokázat, že rozumí podstatě jevů.

Závěr, na němž se často po vzrušené debatě shodli studenti i vyučující, byl: testy preferovat jako prostředek eliminující, obě formy zkoušení vhodné a účelně kombinovat. Vyučujícím se mnohdy zdůrazňuje objektivnost, rovnost podmínek a úspora času, ale právě ta je problematická. Musí se totiž vytvářet obrovské otázkové soubory, které se pak kolektivně posuzují, týmově se precizují typy testů, promýšlí se kla-

sifikace i kontrola, jak prověřovat tožnost studentů při vyplňování testů.

Lékařská fakulta a zahraničí

Další část konference přinesla vedle informací o studiu medicíny a nelékařských zdravotnických oborů na zahraničních univerzitách nejen zajímavé zkušenosti, ale i srovnávání. Ty přednášeli studenti a mladí akademičtí zaměstnanci, kteří se vrátili z několikadenních, víceměsíčních až víceletých stáží v zemích Evropy, ale také v USA a Asii.

Inspirativní je například intenzivnější podpora vědeckého výzkumu a samostatné studentské vědecké práce v dokonaleji vybavených laboratořích, ale i velká studijní kázeň (například v Oxfordu a v Kjótu). Poměrně dobře se Lékařská fakulta vyrovnává s e-learningovou i problémovou výukou (Problem Based Learning). Také zapojování studentů do výzkumu má na Lékařské fakultě už dlouholetou tradici v pravidelně pořádaných soutěžích o nejlepší studentskou vědeckou práci.

Lékaři a profesní komunikace

Specifikou lékařského povolání je mimo jiné povinnost vést přiměřené, jasné a srozumitelné hovory s pacienty. Proto se naléhavěji (i vzhledem k časté medializaci komunikačních chyb ve zdravotnických zařízeních a jejich forenzních řešení) objevují u studentů požadavky systematictější přípravy v profesní komunikaci.

Věra Linhartová

Průzkum mezi studenty ukázal, že je preferována ústní forma zkoušky. Foto: Archiv V. Linhartové.

Pomáhal Brnu přiblížit hvězdnou oblohu

Brněnská univerzitní observatoř, jejíž nově opravená kopule byla slavnostně uvedena do provozu na začátku března, byla postavena v padesátých letech svépomocí občanů města Brna. Jedním z nich byl také mladý student jedenáctiletky v Husovicích a posléze posluchač fyziky na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně, dnes jeden z našich předních astronomů, Jiří Grygar.

Pomáhal jste stavět univerzitní observatoř. Jak na toto období vzpomínáte?

Na Kraví horu jsme chodili s kamarády a pod vedením svého staršího přítele studenta fyziky Luboše Kohoutka pozorovat meteory už v době, kdy tady ještě žádná hvězdárna nestála. A když se začala stavět, považovali jsme za svou morální povinnost chodit pomáhat na brigády. Díky dalekohledu na brněnské univerzitní observatoři jsem také získal

v září 1958 fotografické snímky jedné zajímavé mlhoviny v souhvězdí Cefeja, které jsem pak zpracoval ve své diplomce z astronomie. Tu jsem však musel studovat v Praze na Matematicko-fyzikální fakultě UK, kam byla těsně předtím specializace astronomie z Brna přeložena. Brněnský zrcadlový dalekohled byl v té době největší dalekohled v celém Československu a tedy jediný přístroj, kterým se u nás daly snímky oné mlhoviny pořídít. Na rozdíl od napros-

té většiny mlhovin, které svítí vlastním světlem, šlo v tomto případě o mlhovinu, která pouze odrážela a rozptylovala světlo mateřské hvězdy, což dávalo jedinečnou možnost zjistit jak fyzikální vlastnosti mlhoviny, tak i mateřské hvězdy v mlhovině ukryté.

Takže k dalekohledu v univerzitní observatoři máte zvláštní vztah?

Rozhodně ano. A mám ho také z toho důvodu, že mým dlouholetým šéfem byl Luboš Perek, který pochází také z brněnské líně astronomů a který se o zbudování dalekohledu zasloužil osobně. Přivezl tehdy z jedné nizozemské hvězdárny technické výkresy jejich šedesáticentimetrového dalekohledu a podle něj se začal stavět právě dalekohled, který je v observatoři dodnes. A když tubus dalekohledu, který vyrobili v dílnách na univerzitě, bylo potřeba dopravit nahoru na Kraví horu, tak jej docent Perek společně s techniky obětavě dokutálel z Kotlářské do svahu až na Kraví horu. A tento dalekohled je stále k dispozici studentům i astronomům, přestože má už více než padesát let.

Ziskávání fotografických snímků pomocí dalekohledu má tedy v Brně velkou tradici.

Popravdě to bylo tak, že moje série fotografických snímků brněnskou sedesátkou byla patrně jedna z posledních fotografických akcí u dalekohledu. Rostoucí světelné znečištění v Brně tuto metodu zkoumání astronomických objektů doslova zahubilo, protože při delších expozicích fotografické emulze závojovaly vinou rozptýleného světla oblohy. Proto se přešlo na modernější metodu studia hvězdného vesmíru, která je naštěstí vůči světelnému znečištění odolnější, takzvanou fotoelektrickou fotometrii. Místo fotografické emulze se zkrátka začaly používat fotonásobiče, které mění dopadající světlo hvězd na slabý elektrický proud vlivem takzvaného fotoefektu. Tento proud se pak v násobiči výrazně zesiluje a to umožňuje mimořádně přesná měření jasnosti i velmi slabých, očima neviditelných hvězd. Navíc kromě vlastních astronomických měření se tím souběžně získávají údaje o znečištění ovzduší, které lze dlouhodobě archivovat a porovnávat. V Brně se tak podařilo díky úsilí celých generací astronomů získat patrně nejdelší pozorovací řady v Evropě za více než půl století, které velmi názorně ukazují, jak se tady postupně zhoršovala průzračnost ovzduší i světelné znečištění.

Na čem pracujete nyní?

Ve Fyzikálním ústavu AV ČR v Praze a v Olomouci se posledních deset let zabýváme studiem kosmického záření extrémně vysokých energií, které dosud není příliš prozkoumáno. Podílíme se totiž na velkém mezinárodním projektu „Pierre Auger Observatory“, který za účasti asi čtyř set fyziků, astronomů a inženýrů ze sedmnácti stá-

tů pěti světadílů probíhá v argentinské pampě těsně pod Andami. Kosmické záření zde zachycuje rozsáhlá síť astronomických i pozemních fyzikálních detektorů na obrovité ploše tří tisíc čtverečních kilometrů! Výzkum je to opravdu objevitelský; o energetickém kosmickém záření se před rozběhnutím projektu pouze vědělo, že existuje, ale žádné jeho vlastnosti nebyly známy. Zejména jsme nevěděli, odkud z vesmíru vlastně přichází. Teď už aspoň víme, že z kosmu vzácně přilétají částice s energiemi až stamilionkrát vyššími, než jakou během nejbližších let docílí právě dokončovaný obří urychlovač protonů LHC, který má být v průběhu letošního roku spuštěn v mezinárodní laboratoři CERN poblíž Ženevy. Měření v Argentině budou ale trvat delší dobu, protože rekordní kosmické paprsky jsou velmi vzácné a naše detektory je zachytí jen několikrát do roka.

Petra Nováková

RNDr. Jiří Grygar, CSc. (1936)

Český astronom a astrofyzik je jedním nejvýznamnějších českých popularizátorů vědy v oblasti astronomie, astrofyziky a vztahu vědy a víry, za což získal například také cenu Kalinga od UNESCO. Je také zakládajícím členem Českého klubu skeptiků Sisyfos a v současné době předsedou Učené společnosti ČR. Působí ve Fyzikálním ústavu Akademie věd ČR. Spolupracuje s Přírodovědeckou fakultou MU, pravidelně přednáší na Hvězdárně a planetáriu Mikuláše Koperníka v Brně. Mezi jeho koníčky kromě astronomie patří cyklistika a vážná hudba, je členem fan-klubu Járy Cimrmana.

Změny v Testu studijních předpokladů

Nová podoba Testu studijních předpokladů čeká letos na uchazeče o studium na Masarykově univerzitě v rámci přijímacího řízení na sedmi z devíti fakult. Změna spočívá v celkovém snížení subtestů z původních osmi na sedm, protože budou sloučeny otázky subtestů zkoumajících úsudek a analytické myšlení. Uchazeči také dostanou více času. Loni měli na vypracování testu osmdesát minut, letos to bude devadesát minut. „Nově bude za nesprávnou odpověď odečteno 0,25 bodu, abychom zamezili tipování,“ řekla prorektorka pro informační technologie Ivana Černá. Jedná se o testování verbálního, symbolického, analytického myšlení a úsudku, numerického a kritického myšlení, prostorové představivosti a kulturního přehledu. Všechny varianty testu, které byly použity při přijímacích řízeních v minulých letech si mohou uchazeči prohlédnout na webové adrese <http://www.muni.cz/study/admission/tps>.

-red-

Předseda sociálních demokratů Paroubek navštívil MU

Masarykovu univerzitu navštívil 4. března Jiří Paroubek. Zástupci MU nejprve představili univerzitu. Předseda sociálních demokratů si pak postupně prohlédl laboratoře a další prostory univerzitního kampusu v Brně-Bohunicích, kde se setkal s vědci z Masarykovy univerzity a mimo jiné

mu bylo předvedeno, jak fungují speciální brýle na sledování počítačových modelů molekul. Návštěvu na univerzitě Paroubek zakončil přednáškou na téma Ekonomika v České republice a následnou diskuzí se studenty na Ekonomicko-správní fakultě.

-red-

Genetici varují před komerčními testy DNA

Dokumentem nazvaným Hrozí zneužití – diskreditace lékařské genetiky, který se v únoru objevil na veřejnosti, se významná skupina českých lékařů snaží upozornit na nebezpečí, která se otevírají v souvislosti s komerčně nabízenými genetickými službami. „Zodpovědnost, nikoli strach z konkurence nás vede k argumentaci proti takovýmto aktivitám, a to nejen z hlediska odborně-vědeckého, ale i etického,“ stojí psáno ve varovném článku. K němu se mimo jiné přihlásili předseda etické komise ministerstva zdravotnictví Petr Hach či předsedové Společnosti lékařské genetiky a Společnosti lékařské etiky Petr Goetz a Jan Payne. Situaci jsme si nechali vysvětlit od Renaty Gaillyové, primářky Oddělení lékařské genetiky ve Fakultní nemocnici Brno.

V čem vidíte hlavní problém komerčně nabízených testů DNA?

Hlavní problém vidím v tom, že je zcela obcházena lékařská genetika, která je zaměřena na konzultační činnost a práci s rodinami, které mají problémy s nějakým geneticky podmíněným onemocněním. Tato činnost skutečně vyžaduje specifické vzdělání, které je ukončeno atestací. Firmy, které u nás působí, pořádají většinou pro praktické lékaře pouze několikadenní kurz, který jistě nemůže nahradit několikaletou praxi a specializaci v lékařské genetice. Tito lékaři vůbec nemusí mít pre- ani postgraduální vzdělání v oblasti lékařské genetiky. Praktický lékař, absolvent krátkého školení, pak má nahradit genetickou konzultaci u skutečného profesionála a to podle mě není možné. Pokud má být takový typ analýzy k něčemu dobrý, pak by měl být impulsem k tomu vydat se na specializované pracoviště lékařské genetiky – lépe ale před testem.

Problém tedy vidíte v náročnosti výkladu těchto analýz?

Ano. Jsem určitě ráda, že je o genetiku takový zájem, protože je to stále ještě oblast, o jejíž přínosech pro zdraví a prevenci se málo ví. Ale podle mě a podle celé řady českých odborníků v lékařské genetice tyto komerčně nabízené analýzy nejsou správná cesta. Informace o geneticky podmíněných stavech totiž nejsou často jednoznačné a jejich interpretace je problematická. A právě interpretaci věnujeme v lékařské genetice velkou pozornost. Prediktivní testování vyžaduje dlou-

hé konzultace a vysvětlování všech aspektů takové analýzy. Lidé si totiž často neuvědomují, co všechno pro ně taková zjištění mohou znamenat, a vůbec nevědí, do čeho jdou. Vědět, že mám nějakou dispozici pro rozvinutí určité choroby, je velmi citlivá informace, na kterou navazuje celá řada dalších opatření, a nutná je spolupráce s dalšími klinickými specialisty, případně i klinickými psychology. Pak musí následovat nasměrování na možnou prevenci nebo terapii. Výklad dispozice k multifaktoriálně dědičným chorobám je ještě problematictější. U nich se projevuje vliv více genů s menším účinkem a také vliv zevního prostředí. Hraje tu roli i specifická etnika, rozdíly mezi generacemi a podobně. Odraz do terapie je také velmi komplikovaný.

Takže není problém ve špatné technicky zvládnutých analýzách?

K tomu se mohu těžko vyjádřit a ani v tom nevidím hlavní problém. Nechci v žádném případě říkat, že tyto společnosti provádějí analýzy špatně. Nicméně k tomu, aby takovou službu nabízely, jim stačí jen živnostenský list, což není žádná garance kvality. Další věc je, že nemají návaznost na klinické genetiky a těžko mohou poskytnout všechno to, co by mělo takovému testování předcházet a také následovat po něm. A v tom vidím i problém s etičností takových služeb. Já sama o sobě říkám, že nevím už skoro nic, protože genetiky by měli rozumět v medicíně v podstatě všemu – pro genetika je proto naprosto nezbytná široká interdisciplinární

spolupráce, musí neustále konzultovat s jinými specialisty. Genetika se bouřlivě rozvíjí, učíme se vlastně za pochodu a stále nás dovede něco překvapit. Navíc je třeba mít pořád na mysli rozměr sociální, psychologický a etický. Na to klademe opravdu velký důraz.

Jakou nabízí české zdravotnictví alternativu k takovým testům?

Zdravotnictví nabízí genetické poradenství na velmi vysoké úrovni. Bez ohledu na to, co se někdy říká, je české zdravotnictví na špičkové úrovni a lékařská genetika je kvalitní alternativa otevřená všem. Pacient se k nám samozřejmě může dostat sám, i když vhodnější je doporučení od praktického lékaře, který nemusí sám problém specifikovat, ale stačí, že žádá o genetické vyšetření. Může jít například o takzvanou zátěž v rodině – tedy podezření, že se v rodině vyskytla choroba, třeba i opakovaně, která může být geneticky podmíněná.

Jak vypadá takové genetické poradenství?

S pacientem probíráme jeho podrobnou anamnézu od narození – případně i včetně těhotenství – až po současnost, sestavujeme minimálně třígenerační rodokmen, zabýváme se rodiči, prarodiči, sourozenci a dalšími příbuznými, až dospějeme třeba k plánovaným potomkům. Snažíme se velmi podrobně zdravotní stav v celé rodině analyzovat a vyjádřit

„K tomu, aby soukromé firmy nabízely testy DNA, jim stačí živnostenský list, což není žádná garance kvality,“ varuje primářka Renata Gaillyová. Foto: Ivana Rusková.

se ke každému z problémů, který se v rodině vyskytl. Pokud je to možné, tak nabízíme i laboratorní vyšetření k upřesnění a pak odkazujeme na případnou terapii. Vše s pacientem či rodinou konzultujeme.

Vidíte nějaký problém v zdravotnickém systému, který brání využití plného potenciálu lékařské genetiky?

Často lidem říkám, nemáte-li rodinného lékaře, poříďte si rodinného genetika. Medicína úzce specializovaná je na jedné straně v současném stadiu poznání nutná, ale na druhé straně může chybět právě ten nezbytný komplexní pohled. Samozřejmě, že nechci zobecňovat, ale můj praktický lékař se mě třeba na rodinu nikdy podrobně neptal. Spojitost rodiny je ale velmi důležitá, a to nejen ve vztahu ke zdraví a nemocem. Skutečně je dobré se v rodině zajímat o historii i ve vztahu k chorobám a problémům spojeným se zdravím. Lékařská genetika se touto problematikou komplexně zabývá a v tom spatřuji její genialitu a krásu.

David Povolný

Knihovna v kampusu ožívá. Knihami i studenty

Jedenáct kilometrů polic už se pomalu plní nejrůznějšími příručkami, skripty, učebnicemi. Nová knihovna univerzitního kampusu tak začíná sloužit studentům Lékařské a Přírodovědecké fakulty. Za poslední čtvrtletí si do ní přišli už pro více než třináct tisíc výpůjček.

„Knihovnu jsme otevřeli loni v říjnu, kdy byly zpřístupněny především fondy bývalé Ústřední knihovny Lékařské fakulty,“ poznamenává vedoucí knihovny v kampusu Zdeňka Dohnálková. Od října přijala knihovna další publikace, například z Ústavu chemie Přírodovědecké fakulty či Biologického ústavu Lékařské fakulty. Celkem asi šedesát tisíc svazků. „Na policích je však ještě všechny nemáme. Nejprve je musíme nově označit, případně knihovnický zpracovat, aby byly k dispozici v elektronickém katalogu pro výpůjční systém,“ vysvětluje vedoucí knihovny, proč jsou police zatím poloprázdné.

V současnosti je tedy v knihovně přes 100 tisíc svazků. „Po dobudování další části kampusu očekáváme začlenění fondů biologických oborů PřF a fondů Fakulty sportovních studií v objemu zhruba jednou tak velkým, jaký máme dnes,“ prozrazuje Dohnálková.

Knihovna ovšem není velká jen množstvím publikací, ale i prostorem. Má téměř šest set studijních míst ve studovnách různého typu. „Jsou tu studovny společné otevřené, men-

ší skupinové a také studijní boxy pro jednoho uživatele,“ popisuje Dohnálková. Přes osmdesát míst je vybaveno počítači, celou knihovnu pokrývá signál bezdrátové sítě.

„Nová knihovna se mi líbí. Je stavebně zajímavě vyřešená. Na druhé straně mě ale při studiu znervózňuje tak velký otevřený prostor,“ uvádí studentka LF Zuzana Onderčová. S určitou nevýhodou moderních prostor souhlasí i další studentka. „V knihovně mi vadí ten velký otevřený prostor. Když tam studuji, pořád kolem mě někdo prochází, navíc se dovnitř přes sklo dívají kolemjdoucí. Těžko se tam člověk tím pádem soustředí,“ poznamenává Nikol Blokešová. „Já jsem tu svoji knihu našla, takže jsem spokojena,“ dodává studentka LF Andrea Bartoňková.

A mohou se na neobyčejný architektonický počín podívat i lidé, kteří nejsou nijak spjati s Masarykovou univerzitou? Ano, knihovna ze zákona poskytuje i veřejné knihovnické a informační služby, především prezenční, a to buď registrovaným externím uživatelům, nebo i jednorázovým návštěvníkům, kteří hledají konkrétní in-

formaci,“ vysvětluje vedoucí kampusové knihovny.

Dostatek literatury zajišťují EIZ

Ačkoli by se mohlo zdát, že tisíce knih studentům stačí, není to podle nich tak úplně pravda. „Mediky na rozdíl od jiných oborů stojí studijní literatura víc. Na tento akademický rok jsem si musela koupit knížky za víc než dva a půl tisíce korun. Pokud bych si chtěla publikace vypůjčit, nemám takřka šanci. Knížek povinné literatury je tu opravdu málo,“ uvádí studentka LF, která si nepřála zveřejnit své jméno.

Tento problém souvisí podle Dohnálkové s ekonomikou státu, především s problematickým finančním zabezpečením univerzity v naší zemi. „Ale ani ve vyspělých evropských státech nemají univerzitní knihovny doporučenou studijní literaturu pro každého studenta, přestože jejich finanční možnosti jsou nesrovnatelně vyšší,“ uvádí Dohnálková.

V zahraničí tak situaci řeší rozšířením počtu prezenčních svazků, zkrácením výpůjční lhůty, dostatečnou provozní dobou knihoven a také orientací na

V moderních prostorách nové knihovny kampusu v Brně-Bohunicích je téměř šest set studijních míst. Foto: Ivana Rusková.

elektronické informační zdroje (EIZ). Knihovna v kampusu má otevřeno od pondělí do čtvrtka od 9 do 19 hodin a v pátek od 9 do 15 hodin.

„Vzhledem k rozpočtovým možnostem fakult nepředpokládáme rozšíření počtu svazků od jednoho titulu. S doporučenou literaturou soustavně pracujeme, v současnosti se doplňují další tituly pro vyšší ročníky zahraničních studentů LF, aktualizuje se česká literatura v souladu s doporučením garantů oborů. Byl také odzkoušen šedesátidenní přístup do řady elektronických učebnic a atlasů Thieme Electronic Books, což je cesta, kterou bychom chtěli jít spíše než cestou papírové verze pro každého studenta,“ prozrazuje vedoucí knihovny.

Velká část služeb je nyní poskytována z elektronických zdrojů. Speciálně

pro lékařské a přírodovědné obory má knihovna přes šedesát databází. „Také časopisy máme často předplácené v online verzích. Jsou to rozsáhlé zdroje informací, například služba Springer-Link zpřístupňuje přes dva tisíce titulů vědeckých periodik,“ poznamenává Dohnálková.

Knihovna nabízí i poradenské a rešeršní služby. Orientace v rozsáhlých elektronických informačních zdrojích totiž často není jednoduchá. „Proto jsme přistoupili k informačnímu vzdělávání uživatelů,“ vysvětluje vedoucí knihovny. Studenti PřF a LF si tak mohou zapsat předměty, ve kterých se naučí, jak pracovat s elektronickými zdroji nebo jak na diplomovou práci.

Paola Ondrušková

Rusistika prožívá nový boom

Slavisté z celého světa se letos v září rozjedou do makedonského Ochridu, kde se jako každých pět let koná jejich mezinárodní kongres. Mezinárodní sjezdy či kongresy slavistů se konají vždy v jedné ze slovanských zemí a zabývají se Slovy, jejich jazyky a literaturami, ale také folklórem, dějinami a areálem jako takovým. První sjezd slovanských filologů se uskutečnil roku 1929 v Praze, kde Pražský lingvistický kroužek vystoupil se slavnými tezemi.

Krátký rozhovor nám poskytl vedoucí Ústavu slavistiky Filozofické fakulty MU profesor Ivo Pospíšil, který je členem prezidia Mezinárodního komitétu slavistů, předsedou jeho Komise slovanské poetiky a stylistiky a předsedou České asociace slavistů.

Čím je pojetí studia slavistiky na vašem ústavu specifické?

Dříve se zdůrazňovala koncepce jen čistě filologická. My se od roku 1998 snažíme klást důraz na věci, které se netýkají jen jazyka a literatury, ale také geopolitického prostoru, v němž se slo-

vanskými jazyky mluví a píše. Někdy se tomuto přístupu říká areálový, mluvíme tudíž o areálových studiích. Studenti a absolventi totiž potřebují a hlavně budou potřebovat nejen znalosti filologické, ale také vědomosti o areálu, kde se těchto jazyků a literatur užívá. Tlumočníci nebo překladatelé musejí vědět o nejrůznějších souvislostech politických, ekonomických či historických.

To jsou tedy ty staré známé reálie.

Víte, v našich humanitních vědách obvykle nedochází k vytváření epochálních teorií srovnatelných s teorií relativity, u nás jde spíše o posuny důrazu nebo akcentaci některých skutečností či aspektů. Reálie byly většinou myšleny úzce a vnějškově, nyní musíme zabrat hlouběji a šíře až k politickému systému a jeho tradicím: tedy méně o etiketě a kuchyni, více o politice a ekonomice. Jazyk a literatura jsou základem všeho, tedy i praktické politiky. Všichni vyjadřují své názory jazykem a texty: nedovedou si představit, že by se bez znalosti jazyka a věcné i krásné literatury zkoumaného areálu v jejich diachronii, nikoli jen praktického jazyka, jímž se „domlouvají“, mohl sociální vědec, který jazykové vzdělání chápe dnes bohužel převážně jen jako nutný „servis“, vůbec obejít. Obrazně a hyperbolicky: z Dostojevského se i o dnešním Rusku dovidáme hloubkově víc než ze sledování současných ruských masmédií nebo vládních serverů. Naopak filolog se nemůže obejít bez alespoň elementárních znalostí politických a šíře sociálních. Jako příklad bych uvedl u nás pěstovanou bakalářskou a magisterskou balkanistiku nebo slovanskou.

Nejvíce studentů se u vás zabývá právě ruštinou. Zájem o její studium po roce 1989 podstatně

klesl. Jaká je situace v současné době?

Dramatický úbytek studentů byl patrný zhruba do poloviny devadesátých let. Pokles zájmu o ruštinu však začal již dříve, někdy kolem poloviny osmdesátých let. Od roku 1995 však zájem začal zase stoupat. To, že se dnes ruština studuje pravidelněji i na středních školách, obnovují se třídy a není to jen již zájmový kroužek, ukazuje dokonce na jistou konjunkturu a módu ruštiny a rusistiky. Ruština byla a je oborovou páteří našeho ústavu. Zájemců o studium bývá nyní každý rok kolem sto padesáti až sto šedesáti.

Jaké obory se u vás na ústavu vlastně studují?

Ústav slavistiky má v současnosti deset studijních programů, z nichž nejvýznamnější je právě rusistika. V současné době studuje na celé slavistice více než čtyři sta studentů. Je to rekordní počet v České republice – širokým spektrem programové nabídky jazyků a literatur jsme respektováni i v širším evropském rámci. V různých programech a podle bilaterálních smluv mohou studen-

ti slavistiku studovat nejen ve všech slovanských zemích, ale také jinde ve střední Evropě – například v Maďarsku – ale také v západní Evropě nebo zámoří. Nedávno se jedna naše doktorandka zabývala rusistikou a ukrajinstikou v Torontu, jiná druhým rokem analyzuje rusko-japonské kulturní vztahy na Hokkaidu, běžnější jsou přece jen pobyty v Německu nebo Rakousku. Slavistika jako české rodinné stříbro by měla mít v celostátním měřítku ryze vědecké expertní centrum, na jehož činnosti by se podílela klíčová slavistická pracoviště se svými specifickými přístupy a hlavně začínající badatelé: strategicky důležitých témat je dost.

Jaké postavení má v rámci studia slovenština?

Slovenština jako bakalářský, magisterský i doktorský obor se u nás studuje od roku 1998 a je pojímána coby jeden ze slavistických oborů, i když přece jen „nadstandardní“. Studují ji v Brně také někteří Slováci. Obecně řečeno, asi dobrá třetina studentů na našem ústavu nejsou původem Češi.

Petra Nováková

„Obrazně řečeno: Z Dostojevského se i o dnešním Rusku dovidáme hloubkově více než ze sledování současných ruských masmédií,“ říká prof. Ivo Pospíšil z Ústavu slavistiky. Foto: Ivana Rusková.

Nový vítr do plachet Spolku absolventů

Spolek absolventů a přátel Masarykovy univerzity zapálil v únoru na pomyslném dortu třetí svíčku.

Narozeninová oslava se jako každý rok odehrála na valném shromáždění, které slouží povětšinou k bilancování uplynulého období a vytyčení nových cílů a plánů do blízké i vzdálenější budoucnosti. Uvedeného scénáře se přidrželi členové spolku i letos, narozeninový dort však přizdobili ještě něčím navíc – po dvou

letech si zvolili ze svého středu nového výkonného místopředsedu, v podstatě lídra veškerých spolkových aktivit. V čele spolku zůstává z titulu své funkce rektor Masarykovy univerzity Petr Fiala, který informoval valné shromáždění o svém rozhodnutí udělit bronzovou medaili za zásluhy MU odstoupivšímu výkonnému místopředsedovi. Radim Petratur, absolvent Fakulty informatiky MU, stál u zrodu spolku v roce 2004 a byl in-

ciátorem všech doposud uskutečněných aktivit.

V nové volbě dali všichni přítomní svůj hlas Evě Janouškovcové, dosavadní člence výboru spolku, která se netají svými odvážnými plány ohledně činnosti spolku, komunikace se členy i cílevědomého vedení. Eva Janouškovcová je absolventkou Přírodovědecké fakulty MU a v současnosti pracuje v Centru pro transfer technologií.

Kamila Kvapilová

20.–29. 4.

JAZZFESTBRNO⁷
mezinárodní jazzový festival

www.jazzfestbrno.cz

20. 4. Městské divadlo Brno
Igor Butman, Peter Lipa
a Gustav Brom
Big Band rus.sk.cz

21. 4. Jazz Club U kouřícího králíka
Monster Jam Session cz.sk

22. 4. Jazz Club Stará pekárna
Oláh Szabolcs Quartet hun

23. 4. Fléda
Roman Pokorný Trio cz
Slow Mood aut

24. 4. Semilasso
Radio String Quartet aut
Karel Růžička Trio cz

jamsessions
Radek Zapadlo Quartet

změny vyhrazeny

25. 4. Semilasso
Bashavel sk
East European Artsemble cz.sk.srb

26. 4. Divadlo Na provázku
Rich Perry and Open Sextet usa.cz.sk
Josefine Linstrand
a David Dorůžka Trio cz.swe

27. 4. Fléda
Aga Zaryan cz.pol.usa

28. 4. Jazz Club U kouřícího králíka
Petr Zelenka Quartet cz

29. 4. Janáčkovovo divadlo
Eliane Elias usa
Vertigo Quintet
feat. Dorota Barová cz.sk

preview v klubech a open air stages
Ivan Manolov Band, Petr Jakeš Trio,
Tomáš Veselý Trio, Radek Zapadlo Trio,
Showstation, Kolenem

Antarktická stanice univerzity již podruhé sloužila českým vědcům

Již druhou sezónu sloužila antarktická stanice Masarykovy univerzity české vědě. Na dobu šesti týdnů se stala dočasným pracovištěm i domovem pro patnáctičlenný tým vědců a dva technické pracovníky. Vědecký tým tvořili klimatologové a biologové z Masarykovy univerzity, botanici z Botanického ústavu Akademie věd a Jihočeské univerzity, ornitolog z Univerzity Palackého v Olomouci a geologové z České geologické služby. Jediným zahraničním účastníkem letošní mise byl skotský specialista na logistiku a pobyt v horském a chladném prostředí Nick Halls.

Výzkum na stanici Johana Gregora Mendla se stejně jako loni soustředil na aktuální problémy, jako jsou globální oteplování či problematika UV záření ve vztahu ke stratosférickému ozónu. Biologové pokračovali s instalací „skleničků“, ve kterých je možné

sledovat vliv oteplování na tamní vegetaci a prováděli měření fotosyntézy a fyziologických procesů na meších a lišejnících. Geologové dokončili terénní etapu geologického mapování, a tím i podklady pro první detailní geologické mapy odledněné severní části ostrova v měřítku 1:25000.

Nově se vědci zaměřili na výzkum jezerních ekosystémů. Ornitolog Václav Pavel zdokumentoval hnízdění kolonie rybáků a odebral vzorky pro analýzu DNA parazitů tučňáků oslíků a kroužkových.

Z hodnot, které na svých přístrojích zaznamenal klimatolog Kamil Láška vyplynulo, že poslední antarktická zima byla relativně dlouhá. Minimální teplota naměřená v uplynulém zimním období na vrcholu ledovce ve vnitrozemí ostrova klesla až na minus 35 stupňů Celsia. Rychlost větru během sledovaného

období až pětkrát překročila hranici 140 kilometrů v hodině a vítr byl doprovázen vydatným sněžením a písečnými bouřemi. Naopak právě skončené antarktické léto bylo ve srovnání s loňským relativně teplé, ale chudé na srážky. Další odlišností oproti loňsku byl nezvykle velký výskyt ledových ker a ledové tříště, která znesnadňovala plavbu na motorových člunech.

Stanici Johana Gregora Mendla, kterou postavila Masarykova univerzita za přibližně šedesát milionů korun, tvoří budova pro ubytování a výzkumné práce a devět kontejnerů pro technické zázemí. Kapacita základny je patnáct až dvacet lidí. Pobyt a výzkum na stanici se uskutečňuje pouze v období antarktického léta, kdy se teploty pohybují kolem bodu mrazu. Provoz je z významné části zajištěn pomocí obnovitelných zdrojů energie.

Letos byla stanice vybavena novou anténou pro komunikaci s okolními antarktickými stanicemi a satelitním modemem, které poskytl ČVUT, díky němuž bylo možné posílat krát-

Letošní výprava vědců se setkala s nezvykle velkým výskytem ledových ker a ledové tříště, která znesnadňovala plavbu na motorových člunech. Foto: Kamil Láška.

ké textové zprávy a datové soubory do České republiky.

Přestože stanice slouží vědcům z celé České republiky, náklady na zajištění provozu stanice a dopravu materiálu loni hradila Masarykova univerzita z vlastních rezerv. Letos byly potřebné prostředky získány z projek-

tů jednotlivých účastníků, což mělo za následek uskrovnění ve vědecké oblasti. Vedení Masarykovy univerzity proto již druhým rokem žádá ministerstvo školství o převzetí alespoň části logistických nákladů nezbytných pro fungování stanice.

-red-

Jak si vedou absolventi MU v praxi?

Každé dva roky oslovuje Masarykova univerzita všechny absolventy magisterského prezenčního studia, aby získala informace o tom, jaké uplatnění v praxi nacházejí a jak zpětně vysokoškolské studium hodnotí. Na sklonku loňského roku se podařilo získat odpovědi celkem 1 707 studentů, to jest 42 procent všech absolventů.

Po jednom až dvou letech po ukončení devět z deseti absolventů pracuje nebo podniká. Podíl nezaměstnaných je velice nízký, nižší než 1 %, což je zhruba šestkrát méně než činí celorepubliková míra nezaměstnanosti. Skupina aktuálně nepracujících absolventů je nejčastěji tvořena absolventy, kteří dále studují v doktorském studiu nebo studují další vysokou školu, cizí jazyky a dále to jsou ženy na rodičovské dovolené.

Příznivá hospodářská situace ovlivňovala proces získávání práce: dvě třetiny absolventů měly již pracovní místo v okamžiku promoce a do čtyř měsíců od promoce mělo zaměstnání devět absolventů z deseti. Při hledání zaměstnání se většina absolventů spoléhala na vlastní síly (67 %), další skupinu tvoří osoby, které dostaly nabídku od firem a institucí přímo (15 %) a částí respondentů pomohli rodiče a známí (10 %). Jen necelá

tři procenta absolventů označila proces hledání práce jako „velmi obtížný“, další pětina jej označila za „poměrně obtížný“, oproti výsledkům předešlého výzkumu nacházeli absolventi práci snáze. Relativně obtížněji hledali práci mladí přírodovědci a pedagogové a naopak nejsnazší bylo hledání zaměstnání pro informatiky. Celkem 86 % absolventů pracuje na místech, kde je vyžadováno vysokoškolské vzdělání, a 79 % respondentů pracuje v oboru, který vystudovali nebo v oboru příbuzném. Zhruba polovina osob pracuje ve veřejném sektoru, v soukromých a zahraničních firmách pracují častěji informatici, ekonomové a právníci. S tím souvisí i výše odměňování. Vyšší průměrné platy dostávají právě absolventi působící v soukromém sektoru a u zahraničních firem.

Výška nástupních i aktuálních platů je ovlivňována v zásadě shodnými faktory. Jsou to: vystudovaná fakulta, hospodářské odvětví, typ podniku, postavení v zaměstnání, bydliště a jeho velikost a pohlaví absolventa.

Nízké platy jsou spojovány zejména s působením ve veřejném sektoru.

PLATY ABSOLVENTŮ MASARYKOVY UNIVERZITY

	Hrubý nástupní plat	Hrubý aktuální plat	Měsíční nárůst platu v Kč
Fakulta informatiky (FI)	25 134	35 661	476
Ekonomicko-správní fakulta (ESF)	19 812	27 068	413
Fakulta sociálních studií (FSS)	17 156	24 741	388
Právnická fakulta (PrF)	17 625	24 082	377
Masarykova univerzita (průměr)	17 134	23 468	356
Lékařská fakulta (LF)	14 856	22 507	417
Fakulta sportovních studií (FSpS)	16 391	22 424	333
Filozofická fakulta (FF)	16 381	21 119	280
Pedagogická fakulta (PedF)	14 896	19 508	307
Přírodovědecká fakulta (PrF)	13 938	19 356	276

Zahraníční a nadnárodní firmy platí v průměru 33 tisíc Kč za měsíc, samotné podnikající absolventi si vydělají v průměru 31 tisíc, české soukromé firmy platí 22 tisíc a veřejný sektor jen dvacet tisíc.

O práci v zahraničí má zájem zhruba jedna třetina absolventů (34,3 %). Rozložení motivace k práci v zahraničí je poměrně pestré a není možné tvrdit, že to jsou jen vyšší výdělků. Spolu s jinými motivy, jako jsou například touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností a podobně, jsou zhruba v rovnováze.

V aktuálním zaměstnání jsou mladí absolventi nejvíce spokojeni s tím, že mohou vykonávat zajímavou práci, pracovat v příjemném pracovním prostředí a také, že se mohou realizovat. Naopak relativně nejméně spokojeni

jsou s možností „udělat kariéru“ a se svými platy; zde je nespokojenost celkově nejvyšší, stejně jako v předchozích letech.

Vysoká je spokojenost mladých lidí s tím, co jim Masarykova univerzita během studia dala do života. Ta dosáhla historicky nejvyššího podílu (84 % spokojených absolventů), vysoký a relativně neměnný je i podíl absolventů, kteří by – pokud by takovou možnost měli – ke studiu znovu zvolili tu stejnou fakultu (69 %), a devět absolventů z deseti by zase studovalo na MU.

Podrobné výsledky výzkumu uplatnění absolventů MU 2005–2006 v praxi byly zveřejněny koncem února na univerzitních webových stránkách na adrese www.rect.muni.cz/pcentrum.

Jaroslav Nekuda,
Ekonomicko-správní fakulta MU

DESET NEJLÉPE PLACENÝCH OBORŮ (OBORY S VÍCE NEŽ DESETI RESPONDENTY)

Obor	Průměrný plat
Aplikovaná informatika (FI)	37 375
Informatika (FI)	32 379
Mezinárodní vztahy a evropská studia (FSS)	31 821
Informační studia a knihovnictví (FF)	30 432
Ekonomie (ESF)	28 482
Veřejná správa (L'Administration publique) (ESF)	28 452
Podnikové hospodářství (ESF)	28 380
Mediální studia a žurnalistika (FSS)	27 201
Finanční podnikání (ESF)	26 950
Veřejná ekonomika (ESF)	26 533

Afričané lépe uvidí. I díky univerzitě

Dioptrické brýle po babičce? Pro většinu Evropanů starý krám, pro Afričany doslova poklad. Proto se i na Masarykově univerzitě začaly sbírat nejrůznější kousky. A akce byla úspěšná. Organizátoři pošlou do Afriky zhruba pět set brýlí, které za čtrnáct dní donesli lidé na Pedagogickou fakultu. Sběrka se na MU otevře ještě jednou třetí březnové pondělí.

„Doslechla jsem se, že je možné takovou sbírku udělat. Oslovila jsem svoji vyučující Lenku Gulovou, a zeptala se jí, jestli by bylo možné uspořádat akci u nás na katedře sociální pedagogiky. Ona souhlasila,“ popisuje začátek akce na MU studentka Markéta Szotáková. Sehnala si potřebné kontakty, zařídila vyvěšení plakátů na fakultě a pak už v druhém únorovém týdnu začaly plnit připravenou krabici první brýle.

A proč zrovna ony? „Ve Středoafričské republice, kam zásilka poputuje, totiž stojí jeden dioptrické brýle tolik, co dělá průměrný roční plat. Pro většinu lidí jsou tak nedostupné,“ vysvětluje studentka. Ačkoli mají mladí lidé ze Středoafričské republiky možnost studovat, bez brýlí to stejně nejde. „Pro některé je to tak velký handicap, že do školy ani nechodí. Největší nouze je tak o brýle dětské, ale potřeba jsou úplně všechny,“ poznamenává studentka.

Předtím než si hlavně afričtí školáci dají na nos pomůcku, která jim konečně umožní přechíst, co je na tabuli, musí brýle projít kontrolou. „Brýle vyčistí, přeměří a označí oční lékaři,“ poznamenává Szotáková. Zásilka s dioptrickými pomůckami pak v červnu odletí do nemocnice v Bangui, hlavním městě Středoafričské republiky.

„Čekala jsem, že se nám podaří nasbírat tak sto brýlí, ale bylo jich kolem pěti set. Když k tomu přičteme výsledky dalších sběrných center na jižní Moravě, musím říct, že akce byla opravdu úspěšná a mám z ní velkou radost,“ pochvaluje si studentka sociální pedagogiky.

Kromě MU sbírali dioptrické brýle i na brněnských gymnáziích, středních školách, v domovech důchodců. Nejlepší jihomoravský výsledek akce Brýle pro Afriku je z Břeclavi. Tam se gymnazistům podařilo nasbírat přes dva tisíce dioptrických pomůček. „Kdo chce,

může Africe pomoci také. Když kontaktuje Siriri, dají mu potřebné informace a nová sbírka brýlí může začít,“ vyzývá Szotáková.

Přestože na tom Středoafričská republika (SAR) není nejlépe, mezi prioritní země pomoci žádného státu nepatří. „Má to pravděpodobně dvě hlavní příčiny. Většina pomoci směřuje do sousedního Súdánu, sužovaného podle odborníků z Amnesty International největší humanitární krizí současnosti. Druhý důvod je, že SAR není pro bohaté státy zajímavá. Nemá ropu, nemá velká ložiska nerostných surovin ani moře. Na turistický ruch je tu příliš nebezpečno a nestabilní vláda může být těžko partnerem pro rozvíjené státy,“ vysvětluje důvod směřování sbírky právě do těchto končin Markéta Szotáková.

Na akci Brýle pro Afriku organizace Siriri naváže přednáška doktora Tomáše

Lidé přinesli na Pedagogickou fakultu MU stovky starých dioptrických brýlí, které už nepotřebují, ale lidem v Africe mohou pomoci. Foto: David Povolný.

Jelínka, koordinátora organizace Siriri, který odvázel brýle do SAR loni v listopadu a dva týdny tam spolu se svou kolegyní hledali místa, kde by mohli pomoci. Oba pracovníci Siriri budou o svých zkušenostech vyprávět v úterý 25. března od 9:45 v aule PedF na Poříčí 7. Sběrka brýlí na MU se tedy znovu otevře v pondělí 24. března. Zájemci tak budou moci na sekretariát PedF donést dioptrické brýle.

Středoafričská republika je země s necelými čtyřmi milióny obyvatel. Je osmkrát větší než Česko. Tato bývalá francouzská kolonie patří v současnosti mezi 10 nejchudších států světa. Zhruba 84 % obyvatel žije z prostředků nižších než dva americké dolary na den, a celé dvě třetiny populace pak dokonce z prostředků nižších než jeden dolar na den.

Pavla Ondrušková

E-learning na MU už není jen věcí inovátorů

Elektronická podpora výuky, takzvaný e-learning, není na mnohých českých vysokých školách příliš rozvinutá. Masarykova univerzita se to snaží změnit. Před rokem spustila projekt, který se zaměřuje na centrální rozvoj e-learningu a umožňuje přístup k těmto technologiím i vyučujícím, kteří neovládají potřebné znalosti informačních technologií. V současnosti jsou již známé první výsledky.

Vysoké školy většinou ponechávají rozvoj e-learningu v rukou inovátorů a výsledky jejich práce pak zasáhnou jen menší cílovou skupinu studentů. „V prostředí malé školy může být tento stav vyhovující, v prostředí velké univerzity je ale třeba více pracovat technickou, personální a metodickou infrastrukturu, aby mohla být elektronická výuka rozvíjena plošně,“ říká o e-learningu koordinátorka projektů Jitka Brandejsová. Proto při Fa-

kultě informatiky vzniklo středisko pro podporu vytváření elektronických výukových materiálů.

Učitel, který se na středisko obrátí, spolupracuje s e-techniky, kteří mu pomohou převést jeho představy o využití e-learningu do praxe. V případě potřeby ho odkáží na techniky servisního střediska, kteří vytvářejí zakázky šité na míru daným potřebám učitele. „Na pracovníka servisního střediska, takzvaného s-technika, se

učitel obrátí, když má nápad, návrh nebo představu o vytvoření speciální multimediální a interaktivní aktivity nebo objektu, který by měl obohatit výuku, zvýšit její názornost a přitažlivost pro studenty. Například, pokud učitel chce animací schématu chemické výroby železa nebo interaktivní manuál, jak vyhledávat ve webových databázích a podobně,“ dodává Brandejsová.

Pro předávání zkušeností z oblasti e-learningu vznikl portál MU, takzvaný Elportál (<http://elportal.cz/>), který slouží učitelům, studentům MU a široké veřejnosti pro inspiraci v oblasti e-learningu (více v muni.cz duben/2007).

RNDr. Pavel Lizal, Ph.D.
Ústav experimentální biologie – PŘF
Projekt: Praktikum z obecné genetiky – řešené příklady

Jak probíhala spolupráce na vytváření e-learningové aplikace?

Po zadání své představy do přihlášky na ISu jsem byl okamžitě kontaktován technikem střediska. Představu a detaily jsme vyřešili při osobní schůzce, další komunikace pak probíhala přes e-mail. Realizaci řešení zakázky jsem mohl sledovat přímo na webu, díky čemuž bylo možné navrhovat různé změny a úpravy. Spolupráce ze strany technika byla vstřícná, rychlá a bezproblémová.

Jak hodnotíte výslednou podobu realizace nápadu?

S navrhnutým řešením jsem byl ve všech případech maximálně spokojen jak z hlediska nápadu realizace, tak i s grafickým zpracováním. Výhodou

Masarykova univerzita se dala cestou centrálního rozvoje e-learningu. Zlepší se tak přístup studentů ke studijním materiálům a multimediálním pomůckám. Ilustrační foto: Martin Kopáček.

je snadná manipulace s výslednou zakázkou, která umožňuje její použití ve výuce.

prof. Marie Krčmová
Ústav jazykovědy a baltistiky – FF
Projekt: Multimediální skripta Fonetika a fonologie

Jak probíhala spolupráce na vytváření e-learningové aplikace?

Spolupráce probíhala velice dobře. Středisko vlastně teprve začínalo svou práci, textu se ujal Marek Stehlík, pravidelně jsem s ním byla v kontaktu a výsledek práce byl v přijatelné době zveřejněn, takže s ním mohli studenti pracovat.

Jak hodnotíte výslednou podobu realizace nápadu?

Přes náročnost technické práce byl výsledek podle mne uspokojivý. Podle sdělení z jiných fakult je skriptum s úspěchem užíváno i jinde – například na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy nebo Univerzity Palackého či na VUT v Brně.

Jako autorka si cením i toho, že i když se tvorba skript pokládá za něco, co nemá charakter odborné nebo vědecké práce a vlastně se jako „výstup“ ani nehodnotí, alespoň má elektronická publikace své ISBN a je tedy textem nesoukromým, citovatelným a v některých případech i užitečným než studie ve sbornících, které běžně dostupné nejsou.

RNDr. Michal Horský, Ph.D.
Ústav botaniky a zoologie – PŘF
Projekt: Přehled systému a fylogeneze živočichů

Jak probíhala spolupráce na vytváření e-learningové aplikace?

V případě tohoto projektu se na něm za servisní středisko podílel Marek Stehlík, který musel v prvé řadě digitalizovat několik hodin videozáznamů a podle požadavků je nastříhat na konkrétní sekvence. Poté z dodaných přednášek v Powerpointu sestavit interaktivní fylogenetický strom, ke koncovým větvím hierarchicky přiřadit taxony, které k nim náležejí, a ke každému taxonu vložit z přednášky obrázky. Celkem se jednalo o přepsání a manipulaci s 999 taxony, 1 028 obrázky, 201 miniaturami k fylogenetickým stromům a 161 videoklipy.

Jak hodnotíte výslednou podobu realizace nápadu?

S výslednou podobou výukové aplikace jsme maximálně spokojeni. Aplikace vznikala během celého semestru, kdy byl průběh prací pravidelně konzultován a výsledek byl operativně přetvářen podle požadavků vyučujících. Tato aplikace je nyní aktivně využívána při výuce čtyř předmětů. Je také vítanou výukovou pomůckou studentů při přípravě na bakalářské, magisterské i doktorské státní závěrečné zkoušky.

Martin Kopáček

E-LEARNING NA MU

E-learningový systém je vyvíjen několik let. Od roku 2004 funguje na Masarykově univerzitě pod platformou Informačního systému MU (IS) a souvisí s ním mnoho projektů. Je to například Podpora tvorby multimediálních vzdělávacích pomůcek a jejich využití ve výuce, dále projekty e-techniků (pracovníků pro plošnou podporu e-learningových aktivit přímo na každé fakultě), servisního střediska (centrálního pracoviště s-techniků pro výrobu multimedií – obrázků, animací, webů, videí a podobně) a rozvoje inspirativního e-learningového webu Elportálu.

Budoucnost měst je v lepších podmínkách pro pěší

Tak by se dalo shrnout motto mezinárodní konference Město pro pěší, která se konala v polovině února v Brně na Fakultě sociálních studií a pokračovala druhý den v Praze. Setkání přišlo s tématem nutnosti návratu chůze do systému dopravy a každodenního života v našich městech. Na konferenci, kterou pořádala Nadace Partnerství a podílela se na ní i katedra environmentálních studií FSS, vystoupili přední zahraniční odborníci i čeští experti, kteří promluvili o situaci ve vybraných tuzemských městech. O problematice chůze ve městech jsme mluvili s architektkou Magdalenou Hledíkovou z výše jmenované katedry.

Mluví se dnes o tématu zahlcení měst auty v souvislosti s podporou chodců běžně?

O problému zahlcení měst auty bývá častěji řeč z důvodů jejich neprůjezdnosti dalšími auty. O chodcích se mluví spíše na okraj a hlavně jim není zatím věnována systematická pozornost. Jsou bráni jako samozřejmost. Přece si v prostoru, kde jsou chodníky, vždy najdou nějak cestu. Přejdou na druhou stranu ulice, protáhnou se uzounkým průchodem, projdou podchodem. To jsou ale podmínky, které ve skutečnosti chodce z veřejného prostranství nenápadně vytlačují.

Čím je podle vás dán problém zahlcení měst auty?

Problém je dán celkovou dopravní politikou měst. Pokud se vybuduje nová silnice, je pravděpodobné, že se postupně zaplní. Tento jev je nazýván dopravní indukci. Protože ve chvíli, kdy už člověk auto použije, tak není problém pro něj ujet nějaký kilometr navíc, takže jeho jízdni dráhy se neustále nenápadně prodlužují, což je posilováno rozšiřujícími se možnostmi dostupnými právě nejlépe autem. Ale nejen dopravní řešení ovlivňují množství automobilové dopravy. Jedním z nejdůležitějších důvodů, proč automobilismus stále narůstá, je suburbanizace. Lidé bydlí na okrajích měst, na jiných okrajích jsou umístěny obcho-

dy, jinde pracovní příležitosti. Mezi těmito aktivitami se musí obyvatelé každodenně přesouvat, nejčastěji právě automobilem, a jejich cesty vedou často právě přes centrum města. Navíc v prostředí suburbie je hustota zastavení často nízká. Tím narůstají vzdálenosti, které se stávají pro chodce velmi obtížně překonatelnými.

Proč by chůze měla být upřednostněna?

V první řadě je nutné zdůraznit, že pěší doprava může být v městském prostředí opravdu rovnoprávným způsobem, jak se ve městě pohybovat. I pro chůzi je možné použít heslo, kterým se zviditelňují pražští obhájci cyklistické dopravy v centru města: Neblokujeme dopravu, my jsme doprava. Chůze je považována za vhodný způsob dopravy na krátké vzdálenosti, obvykle do čtyř set metrů. Proto je samozřejmě velmi důležitou podmínkou pro chůzi v městském prostředí i vhodně fungující doprava veřejná, se kterou se vzájemně podmiňují. Chůze však může sloužit i jako pravidelný způsob dopravy na vzdálenosti delší, zhruba do čtyř kilometrů.

Proč tedy ve městech podporovat pěší dopravu?

Těch důvodů je dlouhá řada. Jak už bylo zmíněno, z pohledu dopravního

je na chodce potřeba minimum plochy, navíc nezatežuje své okolí zplodinami. Velmi důležité jsou důvody sociální. Při chůzi se můžeme potkat se známými i náhodnými kolemdoucími. Zároveň chodci nejvíce sledují okolí, a tak přispívají k jeho bezpečnosti. Chůze je také vhodná pro všechny společenské vrstvy, nikdo z ní není vyloučen. Chodec je také nejsilnější kupní silou – je nutností pro drobné obchodníky. Také například na nákupním centru Vaňkova se můžeme přesvědčit, jak si chodců váží. Je umístěna na pěší dopravní tepně mezi vlakovým a autobusovým nádražím. Další oblastí, kterou je určitě dobré zmínit, je význam chůze z hlediska zdravotního. V době rostoucí obezity je pravidelná chůze nejsnazší dostupným a nejlevnějším způsobem, jak si dopřát každodenní velmi zdravý způsob pohybu.

Máte představu, jak je na tom Brno s možnostmi pro pěší? Kde má rezervy?

Téma pěší dopravy se vynořilo s připomínkováním zadání budoucího územního plánu města. Při debatě o cyklostezkách se objevila naléhavá potřeba sledovat, chránit a budovat i stezky pro pěší. Cyklistická doprava už má svůj plán pro celé Brno, pro pěší dopravu zatím žádný podobný dokument neexistoval – na rozdíl například od Plzně. Možná nám to připadá podivné, že je

„I pro chůzi je možné použít heslo, kterým se zviditelňují pražští obhájci cyklistické dopravy: Neblokujeme dopravu, my jsme doprava,“ říká M. Hledíková. Foto: Archiv Nadace Partnerství.

potřeba budovat stezky pro pěší, všude existují chodníky, všude se dá projít. Pokud se ale budeme dívat pozorně, zjistíme, že chodníky zdaleka nejsou všude, kde by byly potřeba, chodci jsou vytlačováni z chodníků, veřejných prostranství. Mimo ochranu a budování příjemných cest pro pěší v centru města je také nutné zachovat takzvanou propustnost do krajiny. Na okrajích měst, kde v nedávné době vznikla rozsáhlá zástavba, byly často přerušeny cesty a pěšinky směřující do volné krajiny, a celá rozsáhlá území se tak stala neprostopustnými.

Věříte ve světlejší budoucnost měst? Tedy ne jako šedivých prostor plných aut a domů, ale jako míst, kde budou zelené plochy a prostory pro procházky a relaxaci. Není to utopie?

Pohled do budoucnosti vždy k utopii pokouší. Zároveň si musíme uvědo-

mit, že jiná budoucnost než ta založená na městech se dá jen těžko očekávat. Proto se musíme snažit, aby život ve městech byl co nejkvalitnější, aby lidé z měst neměli potřebu utíkat. Tím rozhodně nechci snižovat význam venkova a venkovského osídlení. Při současném podílu městských obyvatel a s městem spojenými způsoby zaměstnání a života, je však potřeba životu ve městě věnovat odpovídající pozornost. Z pozice architekta pochopitelně věřím, že je možné pozitivní změny určitým způsobem plánovat a taky postupně dosahovat. Vždy ale záleží na snahách obyvatel, na jejich informovanosti, na politické vůli, na činnosti nevládních organizací, které budou inspirovat k pozitivnímu směřování. Právě příspěvky na konferenci Město pro pěší přesvědčivě ukázaly, že postupná proměna tímto směrem je možná.

David Povolný

Cena pro mladé genetiky za diagnostickou metodu

Významné ocenění od České myelomové skupiny za výzkum nových genetických metod v diagnostikování jednoho z dosud nevléčitelných krevních nádorových onemocnění – mnohočetného myelomu – získala na konci minulého roku skupina mladých vědců z Přírodovědecké fakulty MU. Jejím členem je také genetik Pavel Němec.

Vaše skupina získala ocenění za výzkum nových metod diagnostikování mnohočetného myelomu. Jak byste tuto nemoc charakterizoval?

Mnohočetný myelom je druhé nejčastější krevní nádorové onemocnění, které vzniká nekontrolovaným množením a nahromaděním nádorových buněk v kostní dřeni. Léčba je zpravidla dlouhodobá, pro pacienty náročná a obecně velmi nákladná, proto se v České republice soustřeďuje do šesti nemocničních center, z nichž má výsadní postavení právě to brněnské. Jeho součástí je nedávno vzniklé vědecko-výzkumné centrum dnes známé jako Univerzitní výzkumné centrum – Česká myelomová skupina, v rámci níž jsme získali ocenění.

Na čem se v rámci centra podílí vaše skupina?

Centrum funguje v bohunickém univerzitním kampusu a spolu s imunologickou divizí sdružuje asi padesát výzkumníků z řad lékařů, zaměstnanců a studentů z Lékařské či Přírodovědecké fakulty a Fakultní nemocnice

Brno. Součástí centra je několik vědeckých týmů, které jsou zaměřeny na výzkum genetických odchylek u mnohočetného myelomu. Naše skupina, která v rámci centra pracuje pod vedením Petra Kuglíka, se zabývá studiem chromozomových mutací u mnohočetného myelomu, a je tvořena čtyřmi doktorskými studenty magisterského studia a jedním studentem bakalářského studia Oddělení genetiky a molekulární biologie, Ústavu experimentální biologie Přírodovědecké fakulty.

Jak byste výzkum popsal?

Mnohočetný myelom je i přes pokroky v léčbě za poslední roky stále považován za nevléčitelné onemocnění. Vhodně zvolený léčebný postup však může prodloužit život pacienta o více než deset let. Ukazuje se totiž, že odpověď na léčbu a dobu přežívání pacientů ovlivňuje mimo jiné přítomnost, druh a počet určitých genetických změn v myelomových buňkách. V naší laboratoři se proto zaměřujeme na vyšetřování těchto významných genetických změn v myelomových buňkách pomocí zvláštní modifikace techniky

fluorescenční hybridizace in situ, která umožňuje nejprve identifikovat jednotlivé nádorové buňky v kostní dřeni pomocí selektivního barvení cytoplazmatických imunoglobulinů a následně vyšetřit chromozomové změny pomocí vhodných DNA sond. V rámci našeho výzkumu se snažíme upřesnit prognostický význam již známých chromozomových změn a současně usilujeme o nalezení dalších genetických abnormalit, které mohou být prognosticky nebo terapeuticky významné. Když takovou změnu u pacienta nalezneme, je možné u něj individuálně zvolit takový léčebný postup, který je pro něj nejpřírodnější.

Jste doktorandem oboru Obecná a molekulární genetiky. Co vás na něm přitahuje nejvíce?

Výzkum je objevování nepoznaného a současné hledání souvislostí v již poznaném. Hledání odpovědí a snažit se znát příčiny věcí je právě to, co pro mě výzkum dělá přitažlivým. Už v době bakalářského studia jsem navíc vnímal rozdíl mezi pohledem lékařů a molekulárních genetiků na

Skupina mladých vědců, která získala ocenění za výzkum nových genetických metod v diagnostikování mnohočetného myelomu, působí v univerzitním kampusu. Foto: Archiv P. Němce.

tutéž věc, a postrádal jsem spolupráci mezi oběma obory. Demonstroval bych to na příkladu. Přečte-li student medicíny ve skriptech větu: „Mnohočetný myelom je nádorové onemocnění plazmatických buněk“, hledá odpovědi na otázky typu: Jak se tato nemoc diagnostikuje? Jak často se vyskytuje? Jak a čím se léčí? Molekulární genetik si, když čte tutéž větu, pokládá otázky jiné: Proč se plazmatická buňka nekontrolovatelně množí? Co způsobuje, že buňka neumírá? Jakým

mechanismem vzniká nádorové bujení? Další uvažování a činnost směřuje k tomu, jak na tyto otázky odpovědět. Na některé otázky odpověď nalezneme, ale jiné na ni teprve čekají. Založení myelomového výzkumného centra profesorem Romanem Hájkem pomohlo k propojení výzkumu s klinickou praxí a vedlo k upevnění vzájemné spolupráce genetiků z Přírodovědecké fakulty a lékařů z Fakultní nemocnice v Brně.

Petra Nováková

Výuka literatury vyžaduje práci s konkrétními díly

Jiří Rambousek se na MU zabývá českou literaturou 20. století, jeho nejoblíbenějším tématem je interpretace uměleckých textů. U příležitosti jeho nedávných osmdesátých narozenin vydala Pedagogická fakulta soubor jeho statí, recenzí a medailonů z let 1988–2007. Publikaci s názvem Doba, knihy, autoři představil Jiří Rambousek na slavnostním křtu na konci ledna. V rozhovoru vypráví jubilant nejen o své nové knize, ale i o svých názorech na výuku české literatury.

Foto: Ivana Rusková

Čím se liší dnešní výuka literatury od doby, kdy jste začal působit na vysoké škole jako asistent?

Od roku 1951, kdy jsem začal učit na základní škole v Jemnici, přibýlo do české literatury velké množství nových jmen, děl a událostí, jež přinesla druhá půle dvacátého století. To, co tehdy byla současná literatura, dejme

tomu Olbracht, Nezval nebo Seifert, je dnes dávná minulost. Už to s sebou samozřejmě nese potřebu změnit přístup k výuce literatury. Dnes se na základních, středních i vysokých školách mnohem víc zdůrazňuje práce s konkrétními literárními díly než faktografické znalosti, životopisy spisovatelů a memorování titulů literárních

děl. Na brněnské Pedagogické fakultě jsme kdysi této proměně literární výchovy sami trochu pomohli vydáním dvou sborníků, jimiž jsme podpořili názor, že v centru práce s literaturou mají být interpretace textů. Když se důkladně nepracuje s textem, žáci často ani neporozumějí tomu, co čtou. Vedoucí Dismanova dětského rozhlasového souboru kdysi vypravovala, jak se jí kterási dívka při sborové recitaci ptala, proč je v textu Máje verš „zeleňou želvu zachránit“. Ukázalo se, že šlo o hrdinku Máje Jarmilu, o níž Mácha říká „svedenou žel tu zachvátí“.

Co je tím největším problémem pro dnešní interprety literatury?

V současné době je třeba upozornit spíše na opačné nebezpečí, absenci základních znalostí. Výsledek je, že se skutečné poznání zaměňuje za nezávažné řečnění. Literatuře nelze rozumět, neví-li posluchač – ale i žák na vyšší stupeň základní školy – ve které době daný autor žil, co se v té době dělo, k jaké skupině či směru patřil. V módě je brojit proti takzvanému biflování, ale to nesmí znamenat boj proti trvalému osvojení důležitých poznatků. Vůbec si nemyslím, že hlavní příčinou nedostatku české školy je přetěžování žáků neužitečnými vědomostmi. Největší problém literární výchovy na všech typech škol včetně vysokých je tak známý, že je o něm skoro zbytečně mluvit: mladí lidé mnohem méně čtou než dříve.

Které texty z nové knihy by čtenářům neměly uniknout?

Knížka je soubor článků a delších statí, převážně z let 1998–2007. Patřím k posledním žijícím žákům Alberta Pražáka, po brněnském Arnu Novákově největšího českého literárního historika dvacátého století. Jsem rád, že jsem mohl vzdát panu profesori hold delší statí o jeho pamětech Politika a revoluce. Řada medailonů je věnována mým současníkům, které leckdo z Brňanů poznal osobně. Vzpomínkovými portréty jsem připomněl například Vladimíra Stupku, Zdeňka Kožmína, Alenu Hájkovou a Igora Zhoře. Delší statí se zabývají nevydanými memoáry sestry bratří Čapků Heleny, dosavadními svazky kritického vydání sebraných spisů Jaroslava Seiferta a z děl žijících autorů například poezí Jaromíra Hořce.

Co byste poradil začínajícím absolventům bohemistiky před jejich vstupem do praxe?

Na tuto otázku bych uměl odpovědět velmi krátce, třeba lakonickým konstatacím, že dědci nemají radit mladým, protože mladí jsou nakonec vždycky lepší než ti, kdo byli před nimi. Takový je zákon vývoje. Ostatně žádné rady nemohou nahradit vlastní zkušenosti. Ale přece jen mi to nedá a ještě pár slov řeknu. Učitelé odpovídají – samozřejmě, že ne sami, ale přesto dost podstatně – za kulturní a mravní výchovu budoucích pokolení. Odpovědnost češtinářů je možná dvojnásobná, protože jejich předmět je vlastně jediný, v němž se žáci dlouhodobě a v jistém uspořádání setkávají s literaturou a formují svůj vztah k umění vůbec. Dnešní postmoderní pohled, který popírá trvalost a hierarchii hodnot, vede až k takovému krajnostem, jako je označení Babičky Boženy Němcové za populisticko-nacionální kýč. S takovým zmatečným kritériím musí češtinář bojovat. Jedním z jeho hlavních úkolů – pokud jde o literární výchovu – je zprostředkovat žákům poznání toho, proč jsme hrdi na svůj národ a příslušnost k němu. Tvůrčí odkaz umělců, jako byli Erben, Němcová, Neruda, Aleš, Slavíček, Lada a ovšem i mnozí další, tvoří jakousi esenci češství – a tyhle prožitky by měla škola dětem a mladým lidem přiblížit a zpřístupnit. Zároveň musí žáci vědět, že neexaltovaná a opravdová láska k domovu a mateřtině nemá nic společného s nenávistí k jiným národům, rasám a světovým názorům.

David Kroča

/Nezkrácenou verzi rozhovoru najdete na <http://info.muni.cz> ▶

Setkání fyzikálních chemiků a elektrotechniků

Již osmé Pracovní setkání fyzikálních chemiků a elektrotechniků se uskutečnilo 4. a 5. února v prostorách konferenčního centra. Iniciátorkou celé akce byla doc. Libuše Trnková z Ústavu chemie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Setkání je určeno nejen učitelům a vědeckým pracovníkům, ale je pořádáno především pro studenty z České a Slovenské republiky. Jako každým rokem se koná také Sekce mladých, ve které mají studenti, především doktorského studia, možnost v angličtině prezentovat

své příspěvky. Jejich výkon je hodnocen obvykle pětičlennou komisí. I letos byli tři nejlepší studenti oceněni diplomem a drobnými dárky, na které přispěla brněnská pobočka České chemické společnosti. Vítězkou Sekce mladých se stala doktorandka Andrea Marcinková, jejíž příspěvek se týkal elektrochemické detekce zdraví škodlivých látek, jako jsou polychlorované bifenylly, ale i aplikace nové elektrochemické metody, která vznikla právě na MU a v současnosti se dále rozvíjí. Tato metoda může pomoci k citlivějšímu odhalení elektrochemicky

aktivních látek. S Andreou Marcinkovou jsme se sešli ke krátkému rozhovoru.

Jak hodnotíte tento workshop?

Byla to příležitost seznámit se s dalšími lidmi, kteří se věnují stejnému tématu. Navíc se mi zde naskytla možnost s nimi vše konzultovat a navázat spolupráci s dalšími odborníky v dané problematice, což je velice důležité především pro mladé začínající vědce. V neposlední řadě je velice dobré svoji práci představit před domácími publikem, které vás upozorní na nedostatky. A potom, když doktorští studenti představují svoje práce v zahraničí, kde je prezentace považována za velmi důležitou, vyvarují se zbytečných chyb a už se ani tak neostýchají. Je to taková konference nanečisto.

Co vám přineslo vítězství v soutěži?

Mohla jsem díky workshopu diskutovat s docenty a profesory o tom, co bych mohla dál dělat a čemu konkrétně bych měla věnovat pozornost. Zároveň jsem se hodně dozvěděla i o stránce přednesu a komunikace – беру to i jako příležitost dokázat si, že jsem schopna před větším auditoriem srozumitelně o své práci popovídat a nebát se o ní diskutovat. Samozřejmě to bylo přínosné v kontextu se zmiňovanou spoluprací, protože za mnou mohl potom kdokoli přijít a říct, že umí to a to a že mi s tím může pomoci. A to je ve výzkumu potřeba – dát hlavy dohromady.

Proč jste se rozhodla studovat právě chemii?

Já někdy s nadsázkou říkám, že chemie je můj osud, protože mě už od základní školy bavily všechny přírodovědné předměty. Jsem prostě člověk, který rád bádá.

Ne že bych se ráda neučila, většinou se ale naučím základ a nad ním si přemýšlím a dedukuji. To, o čem čtu, si vždycky musím ověřit v praxi a v tomto směru je chemie úžasná. Nejenom, že se mi například zbarví roztok nebo že se každá látka chová jinak, ale že na základě dalších měření můžu zjistit proč. To je věc, kterou mi kniha nemůže dát, jen mi může pomoci.

Co si plánujete do budoucna? Jaký máte sen?

Chemii mám ráda všeobecně. Nyní pojedu do Edinburghu studovat materiálovou chemii. Materiálová chemie je oblast, která mě hodně zajímá, a chtěla bych se jí věnovat i do budoucna. A můj velký životní sen? Ten nesouvisí s chemií přímo: Chtěla bych mít vinici a vyrábět dobré a kvalitní víno.

Martin Kopáček

Imunolog se dotýká samé podstaty organismu, říká imunolog prof. MUDr. Jindřich Lokaj, CSc.

Prof. MUDr. Jindřich Lokaj, CSc. patří mezi přední české imunology. Celá jeho kariéra od studia až po současnost je spjata s Masarykovou univerzitou a s Fakultní nemocnicí u sv. Anny. Byl zde zakladatelem Oddělení klinické imunologie a posléze Ústavu klinické imunologie a alergologie, které vedl po více než dvacet let až do roku 2004. Podílel se na řadě vědeckovýzkumných projektů a publikoval na sto padesát vědeckých prací, z nichž více než polovina vyšla v zahraničních odborných časopisech, je spoluautorem pěti monografií a řady učebních textů pro zdravotní laboranty, mediky i lékaře. Na Lékařské fakultě MU inicioval v roce 1990 ustavení nového výukového předmětu Imunologie. Ústav klinické imunologie a alergologie LF MU a FN u sv. Anny tak byl prvním, který v tehdejší Československu sklouobil imunologii jako lékařskou specializaci ve zdravotnickém provozu s její samostatnou výukou v pregraduálním vzdělávání na Lékařské fakultě.

Možná to bude znít hloupě, ale co vlastně dělá takový imunolog?

To není otázka nepřehodná. Skutečně i dnes ještě málo lidí ví, čeho všeho se imunologie vlastně týká. Vybavuje se mi inaugurační přednáška profesora Poulíka, který obdržel v roce 1997 čestný doktorát Masarykovy univerzity. Začal vyprávěním, jak šel po chodbě v nemocnici v Detroitu a potkal pacienta, který se ho zeptal: pane doktore, co vy celý den děláte? On mu odpověděl: No, já jsem imunolog. A ten pacient ze sebe vypravil:

Uah, imunolog? A pokračoval ve své procházce. Nedávny rozhovor s profesorem Mesteckým z Alabamské univerzity v Birminghamu v televizním pořadu Na plovárně Marek Eben uvedl slovy: Na žádné světové komerční televizi by neprošlo, kdybych přišel s tím, že udělám třicetiminutový pořad o imunologii. Ona ta věda jako by nebyla dost akční.

Tak začneme od toho, co to vlastně imunologie je.

Je to biologická věda, která se zabývá imunologickou reaktivitou živých organismů – od rostlin až k člověku. Imunitní systém patří mezi základní informační systémy organismů a podílí se na jejich sebeudržování tím, že stráží jejich molekulární výstavbu. Odlišuje „vlastní“ od „cizího“. Odstraňuje zcela cizorodé patogenní mikroorganismy, ale také buňky, které se odcizily v důsledku virové infekce, nádorového zvratu nebo prostě zestárlutím. Základní fyziologickou funkcí imunitního systému je obrana proti infekčním původcům. Původně obranné imunologické mechanismy se však mohou obrátit i proti vlastnímu organismu a vést k jeho poškození.

A jak tedy vypadá práce imunologa? Je experimentální?

Jsou rozdíly v základní a aplikované imunologii. Studium obecných principů imunitního systému vyžaduje komplexní laboratorní přístupy – biochemické, molekulárně-genetické, ale také experimenty na zvířatech a v neposlední řadě modely „in silico“. Lékařská imunologie, konkrétně klinická imunologie se zabývá především poruchami imunitního systému člověka. Má složku klinickou a laboratorní. Úkolem klinických imunologů je diagnostika, monitorování a léčba chorob, které jsou způsobeny imunologickými mechanismy.

Které choroby patří do imunologie?

Kdybych řekl, že skoro všechny, mohl bych být považován za posedlého lobistu. Ale ono by to nebylo daleko od pravdy. Imunologie přináší totiž jeden ze základních fyziologických a patogenetických principů, který se uplatňuje ve zdraví a nemoci všech orgánů a systémů, ve všech lékařských oborech, od interních přes chirurgické až např. k psychiatrii. Proto musí být klinický imunolog partnerem všech lékařských specialistů. „Vlastní“ imunologické choroby si můžeme rozdělit do tří skupin. Na prvním místě jsou to choroby z nedostatečné činnosti imunitního

systému. Označujeme je jako imunodeficiencie. Jsou jednak primární, vrozené, s genetickým podkladem, jednak získané. Získaných neboli sekundárních je mnohem více. Příčinou jsou infekce – známé je HIV –, nedostatečná nebo špatná výživa, poruchy nervového a endokrinního systému, ale také některé způsoby léčby.

„Současná suma poznatků imunologie neznamena ani začátek konce. Řekněme, že jsme na konci začátku.“

Odhaduje se, že počet osob s podloumenou imunitou tvoří až jedno procento lidské populace.

Může škodit také nadměrná činnost imunitního systému? Patří tam alergie?

Zvýšená činnost imunitního systému je někdy žádoucí – možnosti záměrné zvyšování imunity využíváme například při specifické prevenci epidemiologicky závažných chorob vakcinací. Na druhé straně, neregulovaná, nevládnutá imunologická hyperreaktivita se projevuje poškozením organismu. Udává se, že až třicet procent naší populace má vrozenou schopnost přemírně reagovat na některé látky v zevním prostředí, takzvané alergeny – například pylu rostlin, roztočů v domácím prachu, srst zvířat, některé složky potravin. Tato přecitlivělost se projevuje jako rýma, průduškové astma, atopický ekzém, potravinová alergie.

Patří sem ale i autoimunitní choroby. V čem spočívají?

S autoimunitními chorobami se setkáváme asi u pěti procent naší populace, především u žen. Mezi nejčastější patří choroby štítné žlázy, cukrovka prvního typu, revmatoidní zánět kloubů, různá onemocnění pojiva, ale také třeba roztroušená skleróza. Vznikají proto, že imunitní systém přestane tolerovat své struktury, že namíří svou reaktivitu proti „vlastnímu“. Na vzniku autoimunitních chorob se uplatňuje genetická vložka, hormony, neurotransmitery, ale také faktory zevní, zejména mikroorganismy, významný vliv má také výživa.

Vyskytují se i nádory imunitního systému?

Ano. Maligní změna může postihnout i buňky imunitního systému. Jejich základními představiteli jsou bílé krvinky, především lymfocyty. Vznikají pak například myelomy, lymfomy, leukemie. Pacienti, kteří trpí těmito chorobami jsou soustředováni především v onkologických, respektive hematologických centrech. Jedním z důsledků těchto procesů je dysfunkce imunitního systému.

Zní to tak, že imunolog musí mít velmi široké znalosti z řady oblastí medicíny.

Již v začátcích klinické imunologie, v šedesátých letech minulého století, řekl profesor Coombs, že „kompletní imunolog“ musí být ochoten pohybovat se v molekulární biologii, biochemii, mikrobiologii, patologii, farmakologii a všech klinických oborech. Ale to je právě na imunologii přitažlivé.

Neboť imunologie je obor, který zasahuje do celé medicíny, jednotlivé disciplíny propojuje a vede k celostnímu pohledu na podstatu stesků pacienta.

O imunologii se hovoří jako o zcela zásadním oboru. Uvádí se, že imunologové získali deset Nobelových cen? Čím to je?

Druhá polovina minulého století byla ve znamení „biologické revoluce“. Mezi obory, které byly v tomto procesu určujícími byla uváděna vedle molekulární genetiky a neurovědy také imunologie. Imunologie se dotýká samé podstaty existence organismů, jejich sebeudržování, jejich reprodukce. Přináší naprosto zásadní poznatky o živých systémech. Je zde ale dopad i praktický. Imunologie dokáže lidstvo posilovat, bránit se epidemickému šíření infekčních chorob. Mám na mysli možnosti preventivního očkování, vakcinace. Očkování proti epidemiologicky závažným chorobám je vysoce hodnoceno i světovými ekonomy. Již první Nobelovu cenu v roce 1901 získal von Behring za zavedení léčby záškrtu imunním sérem. Letos je to sto let, kdy Ehrlich a Mečnikov dostali Nobelovu cenu za objasnění podstaty imunitní reaktivity.

Zároveň se ale říká, že je imunologie relativně nový obor.

Oficiální statut svébytného oboru byl imunologii přiznán v roce 1971 na prvním světovém imunologickém kongresu ve Washingtonu. Tenkrát bylo řečeno, že imunologie je nezávislou a samostatnou disciplínou. Ale prolog zazněl již koncem 19. století, v souvislosti s poznáním významu mikroorganismů v etiologii infekčních chorob. Je spojen s osobnostmi Pasteura a řady „lovců mikrobů“. Byli bychom nespravedliví, kdybychom v této souvislosti nezmínili E. Jennera, který již v roce 1796, bez mikrobiologie, zavedl ochranné očkování proti neštovicím na základě pozorování, že osoby, které prodělají relativně lehké „kravské“ neštovice ne onemocní neštovicemi „černými“.

Proč se tedy obor zformoval až v 70. letech?

Imunologie první poloviny dvacátého století byla ve znamení objasňování mechanismů obrany proti infekčním chorobám. Pozornost byla soustředěna na antigeny a na protilátky, na možnosti imunologické diagnostiky, léčby a prevence infekčních chorob. Teprve v druhé polovině minulého století začalo období fyziologie imunitního systému. Byly identifikovány bílé krvinky jako buňky imunologicky kompetentní, byly zdokonaleny analytické metody, které se využívaly k detailnímu studiu humorálních i celulárních složek imunity, nesmírný pokrok přinesla molekulární biologie a genetik. Ukázalo se, že imunologická reaktivita vysvětluje problémy s přihojením transplantátů tkání a orgánů, že podstatou nejčastějších alergických chorob je abnormální tvorba zvláštních protilátek, byla definována skupina

Foto: Ivana Rusková

autoimunitních chorob, až se dokonce začala vymezovat „imunologie neinfekční“.

Opravdu se dá říct, že všemu rozumíme? Není někde nějaká slepá skvrna?

Současný stav imunologie je fascinující. Jsem přesvědčen, že však nejsme na konci. Že současná suma poznatků neznamena ani začátek konce. Řekněme, že jsme na konci začátku.

Jak vidíte budoucnost imunologie?

I když snahu o získávání dalších analytických dat o podstatě imunologické reaktivity v žádném případě nepodceňuji, cítím potřebu syntézy jednotlivostí. Významná bude podle mého názoru koncepce systémové biologie. A poznávání souvislostí mezi imunitním systémem, endokrinním systémem a systémem nervovým, ale i ději metabolickými. Možná to bude znít jako klíšé, ale zdravý způsob života bez nadměrného přepínání – od výživy až po sportování a psychickou pohodu – je podmínkou toho, aby imunitní systém dobře fungoval.

„Zdravý způsob života bez nadměrného přepínání – od výživy až po sportování – je podmínkou toho, aby imunitní systém dobře fungoval.“

Nevidíte problém ve vzrůstajícím množství takzvaných civilizačních chorob?

Ne tak zásadní. Je ale pravda, že když se dělal přehled výskytu infekčních chorob asi od roku 1950 do roku 2000, tak bylo jasně vidět, jak jejich výskyt díky očkování a další prevenci poklesl. Ale na druhou stranu, když se podíváte právě na choroby, kde se uplatňují imunitní mechanismy, tak tam vidíte vzestup – tedy u chorob jako astma nebo roztroušená skleróza či alergie. Takže ta naše doba, a tím myslím různé nové zevní vlivy, má jistě vliv na tuto imunologickou reaktivitu. Jedním z vysvětlení, proč jsou tyto věci na vzestupu – a myslí se tím zejména alergie, je fakt, že o nové generace je příliš pečováno – mám na mysli takové ty hyperprotektivní ma-

minky, které pořád umývají a zehlí a pucují. Dnešní děti jsou na tom daleko hůř než ty, které vyrostly v přírodnějším prostředí. Říká se tomu hygienická hypotéza. Ta praví, že k tomu, aby imunitní systém dozrál, je nutné, aby byl v kontaktu s běžnými mikroby.

Stál jste u zrodu Oddělení klinické imunologie? Jak na toto vzpomínáte?

Bylo to krásné období. Kdybych mohl parafrázovat G. G. Márqueze, imunologie byla tehdy tak mladá, že řada věcí ještě neměla svá jména a když jsme o nich chtěli hovořit, museli jsme si na ně ukazovat prstem. Příležitost, že jsem mohl přispět k domestikaci imunologie, že jsem se mohl podílet na uskutečnění koncepce klinické imunologie v našem zdravotnictví, hodnotím jako mimořádnou. Začínal jsem s jednou místností, pak byl přidělen jeden lékař, který se musel nejdříve připravit na první atestaci, pak jsem získal jednu zdravotní laborantku, mikroskop mi půjčili na Veterinární vysoké škole, centrifugu jsem si přivezl z Biofyzikálního ústavu a z prvního ročního rozpočtu, který byl, pokud si dobře pamatuji 320 tisíc Kčs, jsem byl poněkud nespůsobilý. Ale díky zaujetí svých spolupracovníků jsme mohli vytvořit pracoviště s odděleními laboratorní

imunologie, klinické imunologie, alergologie a Univerzitním centrem pro primární imunodeficiencie, které je jak pro Lékařskou fakultu, tak pro Fakultní nemocnici u sv. Anny, pro mediky, lékaře a především pacienty už těžko postradatelné.

Co vás ve vaší práci pohání?

Imunologie se mění před očima, každý rok přináší záplavu nových objevů, které korigují představu jen o málo starší a otevírají obzory dosud netušené. Jak už jsem uvedl dříve, na imunologii je přitažlivé to, že zasahuje do celé medicíny, že jednotlivé disciplíny propojuje a svazuje. No a jak řekl můj milý učitel profesor John: Kdyby bylo imunologovi zakázáno dělat imunologii, dělal by – imunologii.

David Povolný

Zahraníční pobyty jsou pro každého

Vyjet studijně do zahraničí se v posledních letech stalo téměř nutností. Kromě toho, že si člověk udělá další zážitek do životopisu a rozvine své jazykové schopnosti, rozšíří si především velkým způsobem obzory, získá spoustu nových zážitků a zkušeností a začne se na svět dívat trochu jinak.

Způsobů, jak se dnes dostat ven, je celá řada a zejména díky nejrozšířenějšímu programu Erasmus se otevírá šance s poměrně malými náklady vyjet do zahraničí prakticky každému studentovi. Všechno, co je potřeba pro úspěšné zařazení do některého programu udělat, je sledovat termíny, ať už na stránkách své vlastní fakulty či katedry, číst hromadné e-maily nebo navštívit přímo internetové stránky Centra zahraničních studií MU <http://czs.muni.cz/>.

Pro všechny programy je základní podmínkou ukončený první ročník bakalářského studia, některé programy však mohou mít podmínky náročnější. Pobyty jsou většinou nabízeny v délce od několika týdnů až po dvanáct měsíců. Nejčastěji studenti vyjíždějí na jeden semestr. Systém kreditů získaných za studium většinou umožňuje po návratu plynule pokračovat ve studiu bez nutnosti prodlužovat svůj pobyt na škole. Student totiž stále zůstává studentem Masarykovy univerzity a v zahraničí získané kredity se mu započítávají do celkového počtu. Ne na všech fakultách má ovšem takový scénář zcela hladký průběh.

Velmi konkrétní informace přímo od lidí, kteří už se nějakého zahraničního pobytu zúčastnili, lze najít na webových stránkách <http://czs.muni.cz/studenti/zkusenosti>. Jde o on-line databázi závěrečných zpráv ze studijních pobytů, které odevzdávají všichni studenti. Tím pádem se každý může dopředu podívat na vybraný program,

zemi či přímo univerzitu a zjistit, jaké to v konkrétním místě bylo například s ubytováním a dopravou, s uznáním studijních povinností nebo s finančními náklady a dalšími podstatnými věcmi.

Erasmus

Na Masarykově univerzitě spravuje tento program Centrum zahraničních studií MU. Fakulty a jejich katedry jsou odpovědné za uzavírání smluv a nominace studujících i vyučujících. Kritériem pro výběr je zpravidla studijní prospěch, prokázání znalosti cizího jazyka a sepsání motivačního dopisu.

S tímto programem může každý vycestovat maximálně jednou za celou dobu svého studia na všech vysokých školách, kterými případně prošel, dohromady. Výše stipendia je určena na základě výše životních nákladů v jednotlivých zemích. Částku vyplácí Centrum zahraničních studií studentům přímo na bankovní konto. Spoluúčast studenta na financování pobytu je nutná. Teoreticky by neměla přesáhnout životní náklady z domovské země, v některých zemích se však stává, že stipendium padne jen na ubytování. Nicméně někteří studenti volí cestu brigády přímo na místě a snadno náklady dorovnají. Málo se ví o možnostech požádat děkana fakulty o další finanční podporu.

Freemover

Způsob vycestování jako freemover je poměrně běžný u studentů, kteří již

například vyjeli s programem Erasmus a chtějí jet ještě jednou nebo se rozhodli vyjet do země, která není v nabídce jiného programu. Motivací je často, že právě tato univerzita nabízí specializaci či obor, které student přímo vyžaduje. Získat takovým způsobem stipendium je ovšem náročnější. Podmínkou žádosti o stipendium je získání akceptačního dopisu zahraniční univerzity. Peníze se pak vyplácejí ze zvláštního fondu ministerstva školství.

Michal Špirko, FSS Kde jste byl na studijním pobytu?

Byl jsem v Norsku v Lillehammeru s Erasmusem na jeden semestr přes podzim až do Vánoc, ale předtím jsem si zařídil ještě jazykový kurz od července do srpna v Trondheimu.

Proč jste tam jel?

Důvodů je hromada. Poznat novou zemi, nové lidi, něco se naučit – hlavně jazyk. Navíc Norsko jsem si vybíral s tím, že už jsem tam byl a že se mi moc líbilo, takže jsem k němu měl už nějaký vztah a věděl jsem, do čeho jdu. Tak se nám to sešlo s přítelkyní, že jsme mohli jet spolu. Trošku jsme ale podcenili přípravu, co se týče zjištění si předmětů, které se tam vyučují, a nakonec se tam neučilo nic, co by se týkalo našeho oboru.

Co vám to dalo?

Odborně sice nic, ale umím trochu norský, navázal jsem spoustu kontaktů, rozšířil jsem si povědomí o tom, jak jinak se dá učit a vůbec žít.

Chystáte se ještě někde vyjet?

Rád bych, ale přesnou představu ještě nemám, protože mě teď čekají bakalářské státnice. Takže se budu rozhodovat až podle navazujícího studia. Nicméně mě ta zkušenost utvrdila v tom, že je super vyjíždět a cestovat a studovat jinde.

Lucie Krůťová, LF Kde jste byla na studijním pobytu?

Vyjela jsem s Erasmusem do Bulharska a strávila jsem asi pět měsíců v Plovdivu.

Proč jste tam jela?

Ráda cestuju a poznávám nové země, ale ještě jsem nikdy vyloženě nešla a chtěla jsem si to zkusit. Bulharsko jsem vybrala, protože mě celkově víc lákají východní země, a taky jsem věděla, že zdravotnictví tam bude na nižší úrovni než v Česku, takže jsem očekávala, že nás pustí k více věcem než tady.

Co vám to dalo?

Oproti Česku jsme často byli třeba jen dva na jednoho lékaře namísto dvaceti, jak je tomu tady, takže jsme si opravdu mohli osahat daleko víc věcí. Donutilo mě to taky nejen mluvit, ale hlavně myslet anglicky. Navíc jsem toho spoustu procestovala a našla si nové přátele.

Chystáte se ještě někde vyjet?

Určitě bych ráda, ale na Erasmus už nemůžu a teď se mi blíží poslední šestý ročník, takže to nestíhám. Ale ráda bych ještě zkusila třeba pracovní Eras-

mus nebo možná nějaké jiné postgraduální programy.

Markéta Zelená, FF Byla jste na nějakém studijním pobytu?

Na žádném zahraničním pobytu jsem dosud nebyla. Zatím jsem na to nešla dost času a ani nic, co by mě vyloženě zaujalo. Vždycky když je termín, tak to prošvihnu, protože nestíhnu poslat přihlášku, a dojde mi to až několik dní potom. Teď plánuju vyjet až v magisterském studiu.

Máte představu kam a s jakým programem?

Zřejmě bych chtěla zkusit Německo s Erasmusem, ale nechávám to ještě otevřené.

Co od pobytu v zahraničí očekáváte?

Hlavně prohloubení znalostí jazyka. Taky chci pořádně poznat nějakou jinou zemi a nové lidi. Když si rozšířím i odborné znalosti, tak to bude taky dobré, ale nevidím v tom ten hlavní důvod proč vyjet.

David Povolný

CO VÁM PŘINESE STUDIJNÍ POBYT V ZAHRAZIČÍ?

- Zlepšíte si své jazykové schopnosti.
- Získáte nové odborné znalosti.
- Budete moci srovnávat, jak fungují jiné univerzity.
- Poznáte jiné kulturní prostředí a rozšíříte si obzory.
- Otestujete vlastní schopnost obstat v cizí zemi.
- Získáte spoustu nových přátel z celého světa.
- Vylepšíte si životopis.

PROGRAM DIVADLA NA FSS

19. 3. v 19.00 Divadelní soubor mládeže (DŽO Velatice): Vision III
Ty nevíš, co je VISION III? Kde jsi žil poslední měsíc? Vždyť se to na nás valí ze všech stran. VISION III je nový smysl našeho života!

2. 4. v 19.00 divadlo PRKNO: 1 ze 120

Hra na motivy Markýze de Sade. Vévoda, finančník, prezident a biskup – čtyři muži, kteří se scházejí na zasedání Národního shromáždění, aby dostali svým povinnostem a slibům a vytvořili základní listinu práv a svobod. Během práce jsou obsluhováni služkou, která se stává obětí jejich zrudných her...

16. 4. v 19.00 Malé divadlo kjógenu: Japonské frašky kjógen
Rozpustilé komické hříčky vycházející z lidové tradice. Představení vychází z šest set let trvající tradice hereckých rodů – ze zkušeností předávaných z generace na generaci. Existuje na dvě stě padesát vybroušených scénářů a k nim propracovaný systém hereckých technik, pohybových vzorců a výrazových prostředků, které Malé divadlo kjógenu postupně uvádí v češtině.

30. 4. v 19.00 Divadlo Do houslí (JAMU): Aš... naprší a uschne
Komédie odehrávající se v zákulisí divadla těsně po premiéře. Ve hře hraje podstatnou roli i větší množství vypitého alkoholu a vášně pro divadlo, ale nejen pro něj...

14. 5. v 19.00 Jakub Folvarčský (DAMU): Vlák a Hlad

Loutkové představení, které původně vzniklo ve finském jazyce a jeho atmosféra je velice zimní a tichá, vše se děje plynule a pomalu a krev je na bílém sněhu dobře vidět. Tedy alespoň by byla, kdybychom nechali svou fantazii dojet tak daleko, jako to dělají děti. Ideálním divákem je proto vlastně dospělá dítě, které svou fantazii neztratilo...

TIPUJTE A JEĎTE S NÁMI DO FRANCIE

MU jako vydavatel měsíčníku muni.cz spolu se společností Student Agency připravili pro čtenáře časopisu soutěž. Prostřednictvím internetových stránek časopisu (<http://info.muni.cz>) můžete každý měsíc do konce června vyhrát v tipovací soutěži dvě zpáteční jízdenky do vybraných evropských destinací. Soutěž začne vždy v den, kdy vyjde tištěná verze muni.cz, a potrvá tři týdny. Své odpovědi na soutěžní otázku pošlete na adresu soutez@rect.muni.cz. Do 4. dubna 2008 můžete soutěžit o dva zpáteční lístky do Francie.

Redakce muni.cz tuto soutěž vyhodnotí, vylosuje výherce a předá mu poukaz, jenž opravňuje k převzetí jízdenek, které poskytne Student Agency.

Soutěžní otázka: Kolik pracovních pozic na Aljaše v rámci programu Work and Travel nabídla STUDENT AGENCY na svých webových stránkách v týdnu od 25.–29. 2. 2008?

Výhercem soutěže z únorového čísla byl vylosován: Zbyněk Diviš. Správná odpověď: únorové číslo – v roce 1999.

| STUDENT | AGENCY |
...pro každého ...v každém věku

PRÁVNICKÉ PŮLENÍ

Tradiční půlení studentů třetích ročníků Právnické fakulty Masarykovy univerzity se uskuteční v prvním dubnovém úterý na Fléde od 20 hodin.

Součástí akce je i velká soutěž o tři noci na ledovci Mölltal. Na programu je vystoupení několika hudebních uskupení na dvou pódiích. Mezi jinými naživo zahraje Voodoooyou.

Vstupné v předprodeji je 90 Kč, na místě 120 Kč. Více informací na webové adrese www.emuni.cz/puleni.

Jedenkrát do roka - Tradiční půlení třetáků www.emuni.cz/puleni

FLÉDA - úterý 1.4. 2008, 20:00

PRÁVNICKÉ PŮLENÍ

Soutěž o 3 noci ubytování na ledovci Mölltal
Těšilo se každý účastník akce na hory ostrovní karstů PUK
SPLS s tímto a jinými poslejte na 777 614 045. Výherce vylošujeme během večera.

INZERCE

INZERCE

CCUSA uvádí:

Amérika na dosah

Program Camp Counselors USA:

- letenka do New Yorku
- práce v amerických kempech
- vízový servis
- podpora po celou dobu v USA

CCUSA nabízí také pracovní pobyty v Anglii, Austrálii, Novém Zélandu, Mexiku, Rusku a Chorvatsku

www.ccusa.cz - brno@ccusa.cz
Brno, Rybkova 1

INZERCE

Finanční ředitelství v Brně
nám. Svobody 4, 602 00 BRNO

nabízí studentům právníckého a ekonomického směru pomoc při:

- hledání možnosti vykonání odborné praxe
- hledání prvního zaměstnání po úspěšném absolvování VŠ

více v „Prezentaci FR v Brně“, na www stránkách Vaší fakulty

Správní oblasti

Blansko Finanční úřad v Blansku Finanční úřad v Boskovickách	Pelhřimov Finanční úřad v Pelhřimově Finanční úřad v Humpolci Finanční úřad v Pácvě
Brno-město Finanční úřad Brno I Finanční úřad Brno II Finanční úřad Brno III Finanční úřad Brno IV Finanční úřad Brno-venkov	Třebíč Finanční úřad v Třebíči Finanční úřad v Moravských Budějovicích Finanční úřad v Náměšti nad Oslavou
Brno-venkov Finanční úřad v Ivančicích Finanční úřad v Tišnově	Uherské Hradiště Finanční úřad v Uherském Hradišti Finanční úřad v Uherském Brodě
Břeclav Finanční úřad v Břeclavi Finanční úřad v Hustopečích Finanční úřad v Mikulově	Vsetín Finanční úřad ve Vsetíně Finanční úřad v Rožnově pod Radhoštěm Finanční úřad ve Valašském Meziříčí
Havlíčkův Brod Finanční úřad v Havlíčkově Brodě Finanční úřad v Chošboři Finanční úřad v Leskě nad Sázavou	Vyškov Finanční úřad ve Vyškově Finanční úřad v Božovicích Finanční úřad ve Slavkově u Brna
Hodonín Finanční úřad v Hodoníně Finanční úřad v Kyjově Finanční úřad ve Veselí nad Moravou	Zlín Finanční úřad ve Zlíně Finanční úřad v Luhačovicích Finanční úřad v Orenševicích Finanční úřad ve Valašských Kloboukách
Jihlava Finanční úřad v Jihlavě Finanční úřad v Telči	Znojmo Finanční úřad ve Znojmě Finanční úřad v Moravském Krumlově
Kroměříž Finanční úřad v Kroměříži Finanční úřad v Bystřici pod Hostěncem Finanční úřad v Helešově	Žďár nad Sázavou Finanční úřad ve Žďáru nad Sázavou Finanční úřad v Bystřici nad Pernštejnem Finanční úřad ve Velkém Meziříčí

Domov je pro mě místo, kde zrovna žiju – Berlín, Moskva nebo Vídeň

říká absolvent FF a redaktor České televize Jan Moláček

Studoval jste angličtinu a češtinu. Jaká byla vaše cesta k práci zahraničního zpravodaje?

Po škole, vlastně ještě při ní, jsem pracoval v Brně jako překladatel pro firmu Moravia Translations, v níž tehdy pracovala spousta absolventů mého oboru. Pak jsem se přestěhoval z Brna do Českých Budějovic a přemýšlel jsem, čím se budu žít tam. A protože jsem chtěl být novinářem od svých zhruba deseti let, řekl jsem si, že není důvod to aspoň nezkusit. Obešel jsem všechny redakce v Budějovicích a v televizním studiu ATV jsem dostal šanci. V životě jsem před tím neviděl televizní kameru. Napřed jsem se jen učil, pak pod dohledem točil příspěvky pro regionální zpravodajství TV Nova, postupně pak i pro Televizní noviny. Na Nově zjistili, že umím anglicky a německy, a začali mě posílat do Rakouska, Německa, pak i do Kosova. Zahraniční zpravodajství ale na Nově nebyla úplná priorita, takže jsem zhruba po roce zamířil do zahraniční redakce České televize a přestěhoval se do Prahy.

Jak vzpomínáte na dobu studia?

Vždycky, když točím s někým rozhovor na nějaké univerzitě, říkám si, že bych se jednou rád na akademickou půdu vrátil – třeba externě jeden den v týdnu učít nějaký kurz. Někdy jsem měl a užíval jsem si možnost

„Ve chvíli, kdy jsem začal mít Rusko opravdu rád, jsem musel odjet,“ říká reportér České televize Jan Moláček. Foto: Archiv J. Moláčka.

probírat téma bez nutnosti rychle ho shrnout do půldruhé minuty.

Čím všim jste si prošel během své novinářské praxe?

Pokud jde o televizní zpravodajství, tak asi úplně všim – od točení regionálních témat typu zrušení mateřské školky v ulici XY, přes redakční rutinu s agenturami až po reportážskou práci v mnoha koutech světa, editování a moderování. Na rozdíl od řady televizních reportérů jsem nezačínal v novinách – tato zkušenost mi chybí, ač jsem samozřejmě z různých destinací psal hodně reportáží i pro tištěná média.

Dlouho jste pracoval jako zpravodaj z Ruska. Jak vzpomínáte na tuto svéráznou zemi?

Zase tak dlouho to nebylo – měl jsem roční vízum a akreditaci, kterou mi už neprodloužili. Člověku dlouho trvá, než si na Rusko zvykne. Mně to trvalo právě ten rok. Bohužel zrovna ve chvíli, kdy jsem začal Rusko mít opravdu rád, tak jsem z něho musel odjet. A od té doby často myslím na zkušenost řady ruských emigrantů – nic není horší než život v Rusku, kromě stesku po Rusku.

Když byste měl srovnat – je něco na Rusech tak specifického, že je to odlišuje od ostatních národů?

„Novinář musí být loajální především k těm, kteří spoléhají na to, že jim říká pravdu. Pokud je tato loajalita s čímkoliv v rozporu, tak musí to druhé ustoupit.“

Změna je to hlavně pro mou rodinu, ve Vídni se matce s malými dětmi žije o dost jednodušeji než v Moskvě.

Které z vašich působišť vám vyhovovalo nejvíce a proč?

Těžko říct. Asi Blízký východ. Kam namíříte kameru, tam natočíte reportáž. Rakousko je zase skvělé v tom, že nabízí nekonečné množství drobných, skoro lokálních témat, která jsou ale pro Čecha relevantní, protože to v Rakousku zná, nebo je ten či onen námět aktuální i u nás. Příklad? Debata o tom, zda mají auta povinnost svítit i ve dne. V Rakousku tuto povinnost zrušili, u nás zavedli.

Nevadí vám odloučení od domova?

Domov je pro mě místo, kde zrovna žiju – Berlín, Moskva nebo teď Vídeň. V trochu jiném smyslu slova chápu jako svůj domov město Brno. Vadilo by mi, kdybych nemohl do Brna aspoň čas od času přijet, ale to zatím našťestí vždycky šlo.

Mám rád jejich schopnost absolutně realisticky a bez špetky iluzí vnímat skutečnost kolem sebe.

Mám rád jejich schopnost absolutně realisticky a bez špetky iluzí vnímat skutečnost kolem sebe.

Mají naopak nějakou vlastnost společnou například s Čechy?

Nenapadá mě žádná, která by byla společná Rusům a Čechům a zároveň cizí všem ostatním.

V Rusku vám nebyla prodloužena akreditace, a tak jste jej musel opustit. Co to provázelo a jak jste se cítil?

Vrátil jsem se v létě 2006 z dovolené pět dní před vypršením platnosti mého víza a první, co jsem se ještě na letišti dozvěděl, bylo, že mi ho neprodlouží. Byl to pro mě šok, hlavně při pomýšlení, že se mám během pěti dnů odstěhovat. Ruské úřady mi nakonec přidaly měsíc, což už šlo zvládnout.

V současnosti se hlásíte z Rakouska. Jak vnímáte tuto změnu?

„Nevadí mi práce v extrémních podmínkách ani v časové tísní, ale občas se těžko vyrovnávám s tím, do jaké míry o úspěchu či neúspěchu nějaké reportáže rozhoduje náhoda,“ svěřuje se Jan Moláček. Foto: Archiv J. Moláčka.

Dělat zahraničního zpravodaje může být sen mnoha studentů žurnalistiky. Myslíte si, že je opravdu o co stát?

Pro mě je to nejlepší práce na světě, ale to záleží na povaze. Člověk to opravdu musí chtít dělat, nesmí to pro něj být jen jedna z možností, jak se žít.

Byl jste mluvčím stávkujících v České televizi na přelomu roku 2000 a 2001. Jak vzpomínáte na toto období?

S pocitem obrovské odpovědnosti k divákům, kteří tehdy zachránili Českou televizi před marginalizací do role hlásné trouby politických stran. Není žádná samozřejmost, že Česko má víceméně nezávislou a silnou veřejnoprávní televizi. Nemá ji skoro žádná postkomunistická země. Češi si ji tehdy o Vánocích vynutili na demonstracích. Od té doby mnohem konkrétněji chápu, že novinář musí být loajální především k těm, kteří spoléhají na to, že jim říká pravdu. Pokud je tato loajalita s čímkoliv v rozporu, tak musí to druhé ustoupit. To je nepsaná smlouva mezi mnou a každým, kdo mě kdy uvidí na obrazovce. Tím se novinářská práce liší od všech ostatních mediálních profesí.

„Nevadí mi práce v extrémních podmínkách ani v časové tísní, ale občas se těžko vyrovnávám s tím, do jaké míry o úspěchu či neúspěchu nějaké reportáže rozhoduje náhoda,“ svěřuje se Jan Moláček. Foto: Archiv J. Moláčka.

Dělat zahraničního zpravodaje může být sen mnoha studentů žurnalistiky. Myslíte si, že je opravdu o co stát?

Pro mě je to nejlepší práce na světě, ale to záleží na povaze. Člověk to opravdu musí chtít dělat, nesmí to pro něj být jen jedna z možností, jak se žít.

Byl jste mluvčím stávkujících v České televizi na přelomu roku 2000 a 2001. Jak vzpomínáte na toto období?

S pocitem obrovské odpovědnosti k divákům, kteří tehdy zachránili Českou televizi před marginalizací do role hlásné trouby politických stran. Není žádná samozřejmost, že Česko má víceméně nezávislou a silnou veřejnoprávní televizi. Nemá ji skoro žádná postkomunistická země. Češi si ji tehdy o Vánocích vynutili na demonstracích. Od té doby mnohem konkrétněji chápu, že novinář musí být loajální především k těm, kteří spoléhají na to, že jim říká pravdu. Pokud je tato loajalita s čímkoliv v rozporu, tak musí to druhé ustoupit. To je nepsaná smlouva mezi mnou a každým, kdo mě kdy uvidí na obrazovce. Tím se novinářská práce liší od všech ostatních mediálních profesí.

Nevadí vám stres, který toto zaměstnání doprovází?

Nevadí mi práce v extrémních podmínkách ani v časové tísní, ale občas se těžko vyrovnávám s tím, do jaké míry o úspěchu či neúspěchu nějaké reportáže rozhoduje náhoda. To je asi jen u reportérů a profesionálních sportovců. Zbylo na tebe místo v helikoptéře? Budeš mít exkluzivní materiál. Nezbylo? Budeš muset zavolat editorovi, že bohužel nemáš nic... Asi jako když fotbalista poctivě trénuje, celý zápas skvěle plní všechny úkoly a pak nepromění klíčovou penaltu.

Co na vaši práci říká vaše rodina?

Mám rodinu, ženu, dva syny a čekáme třetí přírůstek. Se svou ženou Klárou jsem se seznámil v době, kdy jsem tuhle práci už dlouho dělal. Asi úplně nejhůř snáší mou nechuť k cestování o dovolené.

Martin Kopáček

JAN MOLÁČEK (1972)

Narodil se v Brně. Vystudoval obor angličtina – čeština na Filozofické fakultě MU. Působil jako překladatel a od roku 1998 jako novinář. Pracoval v Německu, Rusku, na Blízkém východě a v současnosti se hlásí pro Českou televizi z Rakouska.

PUBLIKACE MU

Bartoněk, Antonín: Písmo a jazyk mykénské řečtiny (1400–1200 př. Kr.). Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2007. 424 s. ISBN 978-80-210-4427-2

Dílo je první česky psaná monografie o nejstarším řeckém písmu, slabičném lineárním písmu B, o nejstarší doložené fázi řeckého jazyka a o písemných textech z mykénské doby starořecké historie. Prof. Antonín Bartoněk je profesorem staré řečtiny a latiny na FF MU. Je autorem asi dvacítky monografií a mnoha dalších dalších studií, spolupracuje s odborníky v různých zemích Evropské unie na přípravě komparačních učebnic latiny a staré řečtiny.

Marek, Karel – Průcha, Petr: Nové stavební právo. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2007. 265 s. ISBN 978-80-210-4419-7

Publikace poukazuje na nejvýznamnější a nejfrekventovanější instituty stavebního práva. Veřejnoprávní oblast zahrnuje problematiku územního plánování, územního řízení, režim stavebního řádu a ukládání sankcí podle stavebního zákona. Zpracování právní úpravy je s účinností k 1.1.2007.

Do tzv. soukromoprávní oblasti autorů včlenili obchodněprávní úpravu ve stavebně právní praxi se zřetelem k obchodním závazkovým vztahům (uzavírání smluv, splnění závazku, kupní smlouva, smlouva o dílo).

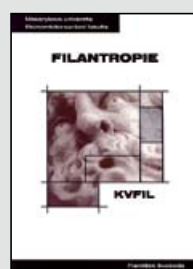
Slobodník, Marek (ed.): Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 2006. Brno: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, 2007. 131 s., ISBN 978-80-210-4400-5

Publikace přináší původní práce autorů z výzkumu zaměřeného na kvartér,

terciér, mesozoikum, paleozoikum, krystalinikum a oblast aplikované geologie. Řada prací představuje průběžné a okamžité výsledky probíhajících projektů, zejména na území Moravy a Slezska, a dále i výsledky nejlepších diplomových prací a také výzkumu doktorandů.

Svoboda, František: Filantropie. Distanční studijní opora. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2007. 117 s. ISBN 978-80-210-4477-7

Jednou z velmi zajímavých, avšak relativně málo prozkoumaných kapitol z dějin ekonomického myšlení je dosti opomíjený problém historie dobročinnosti (resp. filantropie), tj. soukromě prováděné redistribuční aktivity vyjadřující solidaritu mezi jednotlivými členy společnosti a zajišťující její další rozvoj. Rovněž v diskusích o sociální politice je málo zdůrazňovanou skutečností, že činnosti, dnes chápané pod pojmem sociální politika a rozvíjené především státem, byly po velmi dlouhou dobu provozovány soukro-

mými osobami či korporacemi. Právě znalost historických proměn teorie a praxe dobročinnosti v návaznosti na dobové ekonomické myšlení může být obohacením dnešních diskusí o principech a mříře redistribuce.

Text této studijní opory si klade za cíl shrnout a zpřístupnit čtenáři argumenty, které se v průběhu času objevily v diskusi o přiměřeném rozsahu dobročinnosti, a tyto argumenty uvést s přihlédnutím k dobovým poměrům.

Radka Vyskočilová

INZERCE

koncerty, concerts • divadlo, théâtre
tanec, danse • film, cinéma
výstavy, expositions • přednášky, conférences
gastroonomie • pétanque

pořádá Alliance Française Brno
www.sweb.cz/bonjourbrno/

BONJOUR BRNO 08

18.3. ... 16.4.08
FRANCOUZSKÉ DNY

Fakulta informatiky láká čínské studenty

Informační verze webových stránek v čínštině udivuje všechny návštěvníky nového webu Fakulty informatiky. Proč se vlastně fakulta rozhodla pro takový krok? Podle prodávána fakulty Luboše Brima v tom není žádná recese, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale snaha upozornit na sebe v prostředí čím dál více rostoucího zájmu Číňanů o studium v Evropě.

„V posledních letech stále více čínských studentů míří do Evropy, zejména do Velké Británie, ale také do Německa, Francie či Nizozemska. Není žádný důvod se domnívat, že by tento trend měl minout Českou republiku. Záleží jenom na naší připravenosti a schopnosti tyto studenty přilákat,“ vysvětluje prodávána pro zahraniční studia Luboš Brim.

Brno se v posledních letech stává stále atraktivnější lokalitou, do které míří řada nadnárodních firem a významný podíl na tom má i Masarykova univerzita, která jim může poskytnout přímý příliv kvalitních mozků. Fakulta informatiky podle Brima systematicky buduje těsné vazby na inovativní průmysl informačních a komunikačních technologií (ICT) a v rámci Sdružení průmyslových partnerů in-

tenzivně rozvíjí výzkumnou a vývojovou spolupráci s firmami, jako jsou RedHat, Siemens či Honeywell.

Čínský text stránky pro fakultu připravila čínská agentura Studying Abroad Online, která nabízí studentům zprostředkování studia v zahraničí. Jejich služeb využila i Fakulta sociálních studií a Přírodovědecká fakulta. Webové stránky obsahují jak obecné informace o studiu na MU a o některých reáliích, tak popis studijních programů, které je možné studovat v angličtině. Na Fakultě informatiky jde o navazující magisterský obor Embedded Systems a doktorský program Informatics. „Je to pro nás první zkušenost s čínštinou. Dokonce jsme požádali studenta čínštiny, aby nám potvrdil, že informace na webu se alespoň blíží těm, které

jsme tam chtěli mít,“ uvedl prodávána Brim.

Otázka internacionalizace prostředí Masarykovy univerzity je obecně velkou výzvou a zejména pro některé obory je doslova nutností. „Informatika je z podstaty věci internacionální obor. Všechny významné firmy v oblasti ICT dnes působí mezinárodně, s pobočkami v mnoha zemích i kontinentech a naši absolventi jsou s touto skutečností denně konfrontováni. Pokud budou studenti již během pobytu na fakultě tomuto multikulturnímu prostředí vystaveni, budou i lépe připraveni pro svoji budoucí profesi,“ popsal situaci Brim.

Fakulta informatiky vypracovala podrobnou strategii svého rozvoje v oblasti internacionalizace a její součástí je i snaha přilákat studenty ze za-

马萨里克大学
MASARYK UNIVERSITY
 马萨里克大学·信息学院·自然科学学院·社会科学学院·国家简介·在线申请

Masaryk University

学院简介 英语授课课程 ENGLISH VERSION

马萨里克大学·信息学院
学院简介

马萨里克大学信息学院(FI)创建于1994年, 成为捷克共和国境内第一个学院, 是其它大学附设学院的原型。该学院提供系统的研究, 以最大的程度让学生依据自己的兴趣自己选择专业。学院拥有基于网络环境的现代化硬件设施, 整个学院的校园均使用了无线通讯技术。信息学院开发并掌握着马萨里克大学信息管理系统, 以支持研究活动、相关管理及在线学习。

hraničí. Podle Brima to není jenom Čína, ale i Vietnam, Indie či Rusko a Ukrajina. Připravují se také další studijní programy, které budou kompletně v angličtině, a obecně se rozšiřuje nabídka anglicky vyučovaných předmětů. „Je to běh na dlouhou trať, který vyžaduje překonat řadu překážek nejen technického či adminis-

trativního charakteru, ale i vyvolat změnu v uvažování a přístupu akademických pracovníků. Věříme však, že pokud chce Fakulta informatiky i nadále zůstat na čele fakult, které nabízejí v České republice informatické vzdělání, musí i v této oblasti usilovat o úspěch,“ shrnul prodávána Brim.

David Povolný

FSS má vlastní zpravodajský podcast

FSSpodcast je název pro nový audiovizuální zpravodajský pořad informující o dění na Fakultě sociálních studií (FSS) prostřednictvím internetu. Jeho autory jsou dva studenti žurnalistiky na FSS, Pavel Šíma a Jan Martinek. Podcast lze najít na webové adrese <http://fsspodcast.cz/>.

„Do budoucna si od našeho podcastu slibujeme – díky snadné konzumu-

ovatelnosti audiovizuálních mediálních produktů – především možnost stanovovat mediální agendu na FSS,“ pochlubil se jeden z autorů nápadu Jan Martinek.

První díl představil oba studenty jako přiměřeně vtipnou dvojici komentátorů, kteří se budou snažit odpovídat na aktuální otázky a dávat tipy těm, kteří se pohybují pravidelně po fakultě i po

univerzitě a zajímají se o to, co se děje kolem nich. První díl se tak například pokusil vyřešit záhadu zimy v atriu, upozornil na fungující úschovnu kol nebo glosoval nový fakultní web.

Podle optimistických odhadů autorů by měl FSSpodcast vycházet jednou za dva až tři týdny v délce mezi patnácti až dvaceti minutami. Oproti běžnější audioformě podcastů by měl nadále nabízet

i vizuální složku. „Zlepšuje to jeho srozumitelnost, umožňuje zakomponovat více zábavných prvků a také využívat možnosti obrazového subliminálního působení na diváky,“ vtipkuje Martinek a dodává, že úspěch už mají. „První díl některých diváků dokoukali až do konce, což při jeho technické kvalitě a míře našich zkušeností považujeme za úspěch. Doufáme, že úměrně s mírou klesajícího nadšení diváků z nového média bude stoupat naše schopnost je u sledování podcastu udržet,“ vysvětlil autor.

Podcasting

Podcasting je teprve několik let stará metoda šíření převážně audionahrá-

vek. Pro jednotlivé navazující sady záznamů se používá slovo podcast. Jde o zvukové, někdy i videozáznamy, které autor podcastu umísťuje na svých webových stránkách. Na ty pak odkazuje pomocí RSS zdroje. Uživatel může nastavit specializovaný program (nazvaný obecně podcatcher nebo podcast receiver) tak, aby takové stránky průběžně sledoval a nové soubory mu sám stahoval a nahrával do počítače či přímo do přehrávače. Na principu podcastu fungují některá internetová rádia či jiná média, ale využívá ho i řada amatérů.

David Povolný

INZERCE

VAZBY DIPLOMOVÝCH PRACÍ
od 149,- Kč

knihárství
Díří Klouda
www.ediplomky.cz

Moravské nám. 13, Brno - střed
(vedle parkovacího domu)
547 382 021, 602 734 119
diplomky@seznam.cz

PO - ČT: 7-17 h
PÁ: 7-16 h
(přestávka: 11-11:30)

INZERCE

STUDIO BON
KURZY FRANCouzšTINY

**INTENZIVNI KURZY
FRANCOUZŠTINY**

s pobytom v přírodě v červenci
pro pokročilé, mírně a středně pokročilé
I PRO ZAČÁTEČNÍKY
s českým i francouzským lektorem

Tel: 543242296, 776649904, 602706570
http: www.studiobon.cz
e-mail: studio.bon@volny.cz
Eva Silva Lago, Bohuslava Martinů 11
60200 Brno

INZERCE

knihovnicka.cz

Tiskněte s námi,
ušetříte čas
i peníze.

Skripta, knihy,
sborníky,
dizertační práce...

Pro MU
v roce 2007
více než 50 publikací!

Kontaktujte nás na tel.
543 210 089,
rádi Vás navštívíme.

INZERCE

**KONVERZAČNÍ
NĚMČINA**

tel./fax: 548 523 228
jazykove.ministudio@quick.cz
http://web.quick.cz/ministudio

INZERCE

**Nepotřebujete praxi,
abyste získali skvělý job.**

Nabízíme příležitosti i pro absolventy.

**TRVALÝ PRACOVNÍ POMĚR
PRO ABSOLVENTY**

IT – administrace, testování, programování, SW engineer
JAZYKY – call center, zákaznický servis, asistentka práce
CHEMIE – laborant, laborantka
FINANCE – junior účetní, junior controller a další...

Poradenství a registrace zdarma!
Navštivte využijte naši nabídky a kontaktujte nás.

Mangover, podlahy Brno
Koblovská 24, 602 00 Brno
tel: 542 274 961, 602 890 134
e-mail: info@mangover.cz
www.mangover.cz

INZERCE

NATAŠA HRADECKÁ
VLASOVÝ SALON

- ▷ vlasový umělecký řemeslník
- ▷ diagnostika a léčba vlasů a pokožky
- ▷ prodlužování vlasů
- ▷ afro účesy
- ▷ kadeřnický servis
- ▷ typologická poradna (antropologická biotypologie)

Brno - Veveří,
Smetanova 343/5,
775 213 743
549 213 743
www.nada.cz

Tento inzerát slouží jako kupón na slevu 20% za kadeřnické služby

INZERCE

**NEJLEVNĚJŠÍ LICENCE
PRO STUDENTY**

www.licenceprostudenty.cz

INZERCE

GlobalTeleSales **Global Load Control**
A Lufthansa Company

**DISCOVER THE WORLD
JOB IN AIRLINE INDUSTRY**

Lufthansa in Brno is looking for new team members.

Lufthansa is expanding its operation in Brno. Therefore is looking for new airline service consultants who communicate in German and English.

From Brno you will coordinate the airport handling process of Lufthansa and many other airlines world wide. You will work in close cooperation with colleagues from Cape Town and Istanbul.

We work in a modern environment of an international airline.

Our center is located in Spielberk Office Park in Brno (Holandska 1).

We offer:

- attractive package of international company
- airline staff discounted tickets for you to discover the world
- personal development within fast growing company

→ www.globaltelesales.cz

INZERCE

EXKLUZIVNÍ CENY LETENEK

■ Řím, Benátky	1 890 Kč
■ Lisabon, Curych	1 990 Kč
■ Palermo, Catania, Turin	4 190 Kč
■ Dubaj, New York	6 500 Kč
■ Chicago	8 000 Kč
■ Sao Paulo, Rio de Janeiro	13 400 Kč
■ Colombo	14 400 Kč
■ Tokyo	14 900 Kč
■ Almaty	15 990 Kč

Cena nezahrnuje letištní a servisní poplatky.

JAZYKOVÉ KURZY SE SLEVOU 10 %

- Angličtina na Maltě 7 578 Kč
- Němčina v Německu 10 368 Kč
- Italská v Itálii 10 683 Kč
- Španělština ve Španělsku 10 278 Kč

Cena zahrnuje 1 týden výuky (Itálie 2 týdny) + ubytování.
Ceny po slevě.

EUROVÍKENDY

- Paříž 5 120 Kč
- Řím 5 450 Kč
- Londýn 5 970 Kč

Cena zahrnuje: letenku, 2 noci se snídaní, zákonné pojištění.

S tímto inzerátem sleva 500 Kč

NATOUR
Máme nový 100 stránkový katalog
nyní se slevou 15 %
www.natour.cz

NATOUR spol. s r. o., Rooseveltova 6/8, 60200 Brno
Tel./fax: 542 215 713, e-mail: letenky@natour.cz

Mistrovství na zkrácených tratích

Akademické mistrovství ČR v běhu na lyžích s mezinárodní účastí uspořádala Fakulta sportovních studií v polovině února v Novém Městě na Moravě. Závodu se zúčastnili nejlepší akademici z celé České republiky, ale také z Rakouska a ze Švýcarska. Zlatou medaili pro MU vybojovala Klára Moravcová.

V letošním roce přibily k běžným organizačním starostem i vážné komplikace s nedostatkem sněhu, ať již přírodního nebo technického. Závodů byly sice plánovány do běžecského areálu SKI v Novém Městě na Moravě, kde se uskutečnily na přelomu roku závody světového poháru – Tour de Ski, přesto novoměstští traťáři měli začátkem února velký problém při vysokých teplotách udržet na tratích dostatečnou vrstvu sněhu. Abychom závody vůbec uspořádali, volili jsme kompromisní řešení – program jsme zkrátali o štafetový běh a hladké běhy se odjely na zkráceném tříkilometrovém okruhu.

V průběhu závodu sice nesněžilo, ale teploty především v noci klesaly pod bod mrazu, takže mohla sněžná děla pracovat na plné obrátky a na trati byla nakonec dostatečná vrstva kvalitního sněhu a závod se přes všechna úskalí uskutečnil za velmi dobrých sněhových podmínek.

Z prvního závodu žen na 5 km volnou technikou vyšla vítězně Martina Chrástková z FTVS UK. Nejlepší závodnice MU Iva Vlčková obsadila 17. místo. V závodě mužů na 9 km volnou technikou zvítězil Igor Novotný z UP Olomouc, skvělé 5. místo obsadil Martin Zach z MU. Druhý závodní den absolvovaly ženy 9 km klasicky a muži

15 km klasicky. V kategorii žen obhájila k naší radosti loňské prvenství Klára Moravcová z FSpS MU, která za sebou nechala celé startovní pole a suverénně zvítězila. Druhé místo pak obsadila Zuzana Rosslerová z ČVUT Praha a třetí byla vítězka z předcházejícího dne Martina Chrástková. V mužích zvítězil opět Viktor Novotný. Martin Zach z MU obsadil sedmé místo a Tomáš Redlich skončil patnáctý.

Odpoledne pokračoval tradiční závod veteránů K.A.K. – Klub akademiků klasiků. Zúčastnilo se ho čtyřicet mužů, mezi kterými nechyběli i dřívější národní reprezentanti a olympionici. Na zlatou medaili dosáhl Jan Kříček z UK

Průběh mistrovství zkomplikoval nedostatek sněhu, ale teploty klesly zejména přes noc pod bod mrazu, a organizátoři pomoci sněžných děl připravili tříkilometrový okruh. Foto: Jan Došla.

a odnesl si tak putovní sochu Aleše Lyžce. Z MU si výborně vedl Pavel Korvas, který obsadil čtvrté místo. Nejstarší účastník závodu profesor Jan Vřešťál z Přírodovědecké fakulty MU předvedl vynikající výkon a skončil na 31. místě.

Závody měly jako vždycky výbornou studentskou atmosféru. Celý průběh mistrovství studenti zhodnotili na diskotéce a účastníci KAKu v příjemné atmosféře místního penzionu.

Eva Slonková, ředitelka závodu

Reprezentační družstvo. Mistrovství. Pak olympiáda.

Takové ambice má bývalá biatlonistka a nyní úspěšná běžkyně na lyžích Klára Moravcová. Lyžařka studuje na Fakultě sportovních studií a čerstvě pro Masarykovu univerzitu vybojovala zlatou medaili na 9 km klasicky na akademickém mistrovství v běhu na lyžích, které se v únoru jelo v Novém Městě na Moravě.

„Předchozí sezóna byla přechodná, ale už se začíná dařit. Mám teď šanci dostat se do reprezentačního družstva A,“ vysvětluje lyžařka Klára Moravcová. Foto: Archiv K. Moravcové.

Získala jste opět první příčku na akademickém mistrovství v běhu na lyžích. Co to pro vás ještě znamená?

Jsem ráda, že se můžu prezentovat v rámci školy, a taky je v tom aspoň zčásti soupeření se špičkovými závodnicemi. Jsou tam tak tři čtyři lidi, se kterými se potkávám na českých pohárech. Ale hlavně je pro mě takový závod prestiž.

Proč jste závodila jenom na devět kilometrů klasicky?

To nebylo úmyslné. Loni jsem se účastnila obou disciplín, ale letos jsem těsně před těmito závody absolvovala těžký závod na padesát kilometrů a ještě dva dny jsem byla trochu nastydlá. Ale nakonec jsem si řekla, že tam na jeden den na otočku přijedu, abych si aspoň něco zajela.

Před dvěma lety jste skončila s biatlonem. Jak vám změna sedla?

Předchozí sezóna byla taková přechodná, ale tuto se už začíná opravdu dařit, takže jsem rozhodně ráda, že jsem tu změnu udělala. Mám teď šanci dostat se do reprezentačního družstva A.

Z vašich výsledků je vidět, že porážíte lidi z reprezentace. Proč tam už nejste?

To je taková složitá věc. Minulou sezónu jsem je ještě tolik neporážela,

spíš jen tým do třidvaceti let či juniorský tým. Letos už je sice porážím, ale reprezentační družstvo se vytváří po sezóně na jaře, kdy se bude sestavovat družstvo na rok 2008/2009. Taky je to pro mě těžší proto, že jsem starší a že jsem přišla z jiné disciplíny. U lidí, kteří se tomu věnují od juniůrů a postupují přes reprezentaci do třidvaceti let, to postupně vyvine. Já jsem pořád ještě člověk, co začal dělat běžecské lyžování loni, a neberou mě úplně v potaz. Tak je to asi ve všech sportech. Když v tom nejedete od začátku, tak je těžší někam proniknout.

Jak tedy vidíte svoje šance?

Ještě mě čeká několik důležitých závodů, ale myslím, že to mám dobře rozběhnuté. Mám signály, že bych se mohla do reprezentačního družstva zařadit, ale nedá se to samozřejmě předvídat stoprocentně.

Jaké jsou vaše dlouhodobější ambice?

Určitě se dostat do reprezentačního družstva a tím pádem chytit mistrovství světa, které bude příští rok v Liberci. Kdyby to šlo hodně dobře, tak chci vyjet na olympiádu ve Vancouveru. Ale kdyby to nešlo, tak jsem se začala celkem zaměřovat na evropské poháry v dlouhých bězích, kde je slušná šance se dobře umístit a taky se tím uživit, protože jsou tam poměrně velké odměny.

V současné době se sportem neživíte?

Jako biatlonistka, když jsem byla v A družstvu, jsem se tím živila, ale teď už vlastně druhým rokem nedostávám nikde nic a neživím se jím – je to jenom můj koníček. Říct ovšem jenom koníček není úplně na místě, protože tomu obětují všechnu volnou čas a peníze.

To zní závažně.

Lyžování je pro mě velká priorita a dá se říct, že jsem mu obětovala svůj osobní život, protože jsem pořád někde na sněhu a jsem ráda, že stíhám školu, natož třeba přítele nebo rodinu. Ale nejsem úplně ten typ, který by si tvrdě a přes mrtvolu běžel pro zlato z olympiády a neviděl nic jiného kolem sebe. Kdybych taková byla, tak bych nemohla ani studovat školu a jezdit sem z Jablonce nad Nisou. Je potřeba mít trochu širší rozhled a uvědomovat si, že lyžování vás neuživí nadsmrti. Kdyby to šlo, tak ale chci ještě aspoň do třiceti lyžovat.

A co potom?

To, co studuji, směřuje k tomu, že bych mohla trénovat děti nebo dospělé, a to by mě i bavilo. Ale učit na škole mě moc neláká. Už proto, že sleduju nezáměr dětí o sport na běžných školách. Když chodím na pedagogickou praxi, tak vidím, že většinu z nich sport vysloveně obtěžuje. Když už do školy, tak leda na sportovní gymnázium.

David Povolný

Brněnské basketbalistky si jdou pro evropské zlato

Eva Vítečková patří mezi špičkové české basketbalistky. S klubem Gambrinus Sika Brno získala už osm titulů v české lize. Z euroligy si přivezla jednu zlatou a jednu stříbrnou medaili. Začátkem března se jejímu klubu podařilo po roční pauze opět postoupit do finále evropské ligy, a tým se tak v polovině dubna bude prát o medaile. Vítečková studuje na Fakultě sportovních studií a v červnu by ráda šla ke státnicím.

V rozhodujícím čtvrtfinálovém utkání jste porazily Valencii a postoupily do Final Four. Jaké jste měly před zápasem pocity?

Loni po dlouhé době se nám nepodařilo postoupit do Final Four, což je věc, o kterou nám vlastně celou sezónu jde, a prohrály jsme se Spartakem Moskva, takže chuť napravit to byla velká. Tato utkání jsou ale vždycky špatná, protože je to buď poslední zápas v eurolize, nebo postup do velkého finále. Měly jsme nevýhodu utkání venku, ale ony zase byly nervózní, že musí doma vyhrát. Říkaly jsme si, že když předvedeme aspoň takový výkon jako v předchozím zápase, tak bychom mohly vyhrát. Určitě jsme si věřily.

Jak vidíte teď svoje šance ve Final Four? Máte na to dojít si pro zlato?

Sice o francouzském soupeři, který nás čeká, zatím moc nevím, máme na to skoro měsíc se na něj pořádně připravit, ale určitě je to nejpříjemnější

soupeř z těch zbylých tří účastníků. Spartak Moskva jsme sice ve skupině potrápily, ale je to přeci jenom obhájece titulu, který má na soupisce podle mě dvě nejlepší basketbalistky světa. Tým Jekatěrinburgu oproti loňsku také posílil, překvapivě vyřadil ruskou Samaru. Myslím, že je dost předčasné přemýšlet o zlatu. Jako vždy bude záležet na momentální formě a na zdravotní situaci. Skvělý by byl už postup do finále, což si myslím, že je reálné.

Máte za sebou osm titulů v české lize, pomalu se chystáte získat devátý. Jak se vám ještě hraje v tak malé konkurenci?

Je dost těžké motivovat se na takové zápasy – obzvláště když hrajeme s týmy, které jsou nasopdu tabulky. Když si představíte, že se na takové zápasy musíme drkotat autobusem až třeba do Ústí nad Labem, tak je to opravdu dost těžké. Ale musíme to brát jako přípravu na evropskou ligu. I když nedávno jsme třeba sehráli zápas, kdy nad

námi vedlo USK Praha snad i o šestnáct bodů na začátku čtvrté čtvrtiny. To byl opravdu jeden z mála zápasů české ligy, který mě bavil. Obecně na zápasy s USK se musíme připravovat stejně jako na evropské zápasy.

Jako jakou hráčku byste popsala sama sebe?

Herně mě všichni znají jako střelce za tři body, i když poslední zápasy se mi to tak nedaří. Umím využívat svoji výšku proti menším hráčkám, protože hrajou na postu, kde se tak velké hráčky většinou nevyskytují.

Uvažovala jste o výjezdu do zahraničí?

Určitě jsem o tom uvažovala, ale manažer klubu vždycky přišel s dobrou nabídkou. Navíc náš klub se už strašně dlouho pohybuje na evropské špičce. Takže otázkou je, proč odcházet z týmu, který hraje skvělý basketbal. Na druhou stranu vydělat si větší peníze a jít někam do Ruska by taky neby-

lo od věci. Ale nevím, jestli bych třeba Rusko psychicky zvládla. Je to hrozně daleko a většinou to nejsou města, kde by se člověk mohl nějak společensky vyžít. Jazyková bariéra je taky tvrdá – sice se domluvíte, ale prostě to není ono. Taky jsem už zvyklá na to, jakým způsobem se hraje a trénuje tady. Zatím o odchodu neuvažuju, ale samozřejmě že v budoucnu je možné všechno.

Studujete na Fakultě sportovních studií prezenční studium? Dá se to vůbec stíhat?

Teď už je to dobré, protože jsem v posledním semestru. A taky nám celou dobu strašně moc pomáhají učitelé. Snaží se vycházet maximálně vstříc, když jezdíme co čtrnáct dní na třídní zápasy, omluví nás na hodinách a při velkých absencích nám vymyslí třeba úkoly navíc. I trenér nás chápe, a když máme zkoušky, tak nás bez problému pouští z tréninku.

Půjdete teď ke státnicím?

Chtěla bych, ale v té době začíná olympijská kvalifikace. Bude záležet, v jakém termínu státnice budou a jestli se stihnu zaregistrovat. Moc bych ale chtěla, protože Jana Veselá chce jít příští rok hrát jinam a bude taky končit.

Jak vás studium bavilo?

Určitě jsem se hodně naučila a poznala nové kamarády. Jak se studium chýlí

ke konci, tak si uvědomuju, že mi to bude dost chybět, protože jsem to brala jako odrazení. Když nemáte na práci nic jiného než basketbal, tak je to strašně stereotypní. Takhle jsem na to mohla aspoň někdy přestat myslet.

Na jaké téma píšete diplomovou práci?

Dělám analýzu vyhraných a prohraných zápasů na mistrovství Evropy v roce 2007. Pokouším se přijít na příčiny proher. Dělám rozbor počtu ztrát, rychlých protiútoků, odkud jsme střídaly, jestli jsme využívaly krátké křídelní hráčky nebo výškovou převahu a tak podobně. Snažím se na tom opravdu pracovat a doufám, že mě s tím nevyrazí ze dveří.

Jaké jsou vaše dlouhodobější sportovní ambice?

Určitě se teď chci dostat na olympiádu. Podle mě je snem každého sportovce procházet během zahajovacího ceremoniálu na olympijském stadionu pod vlajkou své země. To je opravdu krásná a chtěla bych si to ještě splnit.

Takže ani ne tak vyhrát, ale být tam?

Samozřejmě se budeme snažit a odvézt si medaili by bylo úžasné. Ale člověk to musí brát realisticky – je tam Amerika, Austrálie, Rusko. Teď je důležité se tam hlavně dostat.

David Povolný